

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.12.2001
KOM(2001) 756 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**Den Europæiske Unions indsats inden for forskning og teknologisk udvikling
Årsrapport 2001**

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

Den Europæiske Unions indsats inden for forskning og teknologisk udvikling Årsrapport 2001

Resumé.....	5
1. En ny politik for forskning og teknologisk udvikling for Den Europæiske Union: det europæiske forskningsrum	7
1.1. Retningslinjerne for projektet	7
1.2. En gradvis opbygning	9
1.3. Forberedelse af rammeprogrammet 2002-2006	13
2. Gennemførelse af rammeprogrammet og dets virkninger i 2000.....	16
2.1. Gennemførelse af det femte rammeprogram.....	16
2.2. Fællesskabsforskningens virkninger	17
2.3. Internationalt samarbejde	20
2.4. Evaluering af rammeprogrammet	222
2.5. Midtvejsundersøgelse og tilpasning af femte rammeprogram.....	23
2.6. Forenkling af forvaltningen.....	23
3. Rådgivningsmæssige aspekter	24
3.1. Udvalget for Videnskabelig og Teknisk Forskning (CREST).....	244
3.2. De rådgivende ekspertgrupper	244
3.3. Programudvalgene.....	255
3.4. Grupper på højt niveau.....	255
4. Fremtidsperspektiver.....	266
4.1 Realisering og gennemførelse af det europæiske forskningsrum	266
4.2 Beslutningsprocessen i forbindelse med vedtagelse af de juridiske rammer.....	26
Bilag I: Statistiske og finansielle data.....	28
Bilag II: De væsentligste dokumenter om Fællesskabets forskningsaktiviteter.....	56

RETSGRUNDLAGET FOR ÅRSRAPPORTEN

Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, artikel 173:

"I begyndelsen af hvert år forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport omhandler navnlig de aktiviteter, der har fundet sted det foregående år inden for forskning og teknologisk udvikling og resultatformidling, samt arbejdsprogrammet for det igangværende år."

Afgørelse om femte FTU-rammeprogram (182/1999/EF, EFT L 26 af 1.2.1999), artikel 5:

"Kommissionen orienterer regelmæssigt Europa-Parlamentet og Rådet om de generelle fremskridt i gennemførelsen af rammeprogrammet og særprogrammerne."

Afgørelse om reglerne for deltagelse (1999/65/EF, EFT L 26 af 1.2.1999), artikel 24:

"Den årlige rapport, som Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med traktatens artikel 173, skal indeholde oplysninger om gennemførelsen af denne afgørelse."

ANDRE INFORMATIONSKILDER

- Årlige tilsynsrapporter (systematisk og løbende gennemgang): offentliggøres hvert år og omhandler både rammeprogrammet og de enkelte særprogrammer og giver koncise og uafhængige feedback om, hvor langt man er nået med gennemførelsen af programmerne, og om kvaliteten af denne gennemførelse.
- Femårige evalueringsrapporter: offentliggøres hvert fjerde år og omhandler både rammeprogrammet og de enkelte særprogrammer og rummer en uafhængig, retrospektiv evaluering af EU's FTU-programmers relevans, effektivitet, resultater og virkning.
- Den europæiske rapport om indikatorer for videnskab og teknologi: redegørelser, statistikker og grundige analyser af europæisk og national FTU i en international kontekst.
- Forskning og udvikling: årlige statistikker (Eurostat): udgives en gang om året og indeholder internationalt sammenlignelige statistikker om F&U-bevillinger, F&U-udgifter, F&U-personale samt patenter i medlemsstaterne, specificeret regionalt.
- Statistik om F&U og innovation i ansøgerlandene og Den Russiske Føderation (Eurostat).
- "Statistics on Science and Technology in Europe" (2000-udgaven). Offentliggjort som led i samlingen "Panorama of the European Union" (Eurostat).
- "Statistics in focus" om emnet videnskab og teknologi (Eurostat).
- Kommissionens årlige budgetrelaterede dokumenter: dvs. det foreløbige budgetforslag, budgettet, det konsoliderede forvaltningsregnskab og balancen.
- Undersøgelser og analyser, der offentliggøres i forbindelse med FTU-programmerne, og som omhandler spørgsmål, der er specifikke for de FTU-områder, de dækker.

De fleste af disse dokumenter kan fås eller bestilles på Kommissionens internetadresser:

- Kommissionens generelle EUROPA-internetside: <http://europa.eu.int>
- CORDIS-internetsiden med informationer om FTU-rammeprogrammet: <http://www.cordis.lu>
- Kommissionens forskningsgeneraldirektorats internetside: <http://europa.eu.int/comm/dgs/research>
- Kommissionens informationssamfundsgeneraldirektorats internetside: http://europa.eu.int/comm/dgs/information_society
- Kommissionens erhvervspolitikgeneraldirektorats internetside: <http://europa.eu.int/comm/dgs/entreprise>
- Det Fælles Forskningscenters (FFC) internetside: <http://www.jrc.org>
- Eurostats internetside: <http://europa.eu.int/comm/eurostat>

Her vil man i øvrigt også finde omfattende oplysninger om Den Europæiske Unions politikker og specielt på CORDIS-internetsiden, som er forbeholdt FTU-rammeprogrammet, GD Forsknings og de øvrige berørte tjenestegrenes internetsider også alle referencedokumenter, ordlyden af udbud og en lang række andre oplysninger helt i tråd med Kommissionens politik for åbenhed og information.

Desuden er der mulighed for at konsultere oplysninger på adressen: <http://europa.eu.int/comm/research/report2001.html> vedrørende:

- **yderligere statistiske oplysninger om de forslag, der er modtaget, udvalgt og støttet i 2000**
- **bilag for hvert særprogramms videnskabelige og tekniske aktiviteter i femte FTU-rammeprogram for år 2000 samt perspektiverne for år 2001.**

RESUMÉ

Denne årsrapport om Den Europæiske Unions FTU-indsats omhandler en central periode, hvor der er blevet truffet to store politiske initiativer: drøftelserne om etablering af et europæisk forskningsrum og udarbejdelse af det nye FTU-rammeprogram 2002-2006. Endvidere nåede femte rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling i 2000 op på fuld styrke.

Kommissionen fremlagde i sin meddelelse *Mod et europæisk forskningsrum* en alarmerende status over Den Europæiske Unions voksende efterslæb inden for forskning og udvikling i forhold til dens vigtigste konkurrenter. Kommissionen har rådført sig med de institutionelle, industrielle og videnskabelige aktører om en række retningslinjer, der har til formål at sætte skub i den europæiske forskning ved at fjerne skellet mellem foranstaltningerne på regionalt, nationalt og europæisk plan og integrere dem bedre, så man på den måde kan udnytte de til rådighed stående ressourcer mere effektivt. Stats- og regeringscheferne stadfæstede dette skridt på Det Europæiske Råds møde i Lissabon med det formål, at Europa inden for de kommende ti år skal "blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed". Europa-Parlamentets, Rådets og de øvrige institutioners drøftelser og de holdninger, som forskerkredse og den industrielle sektor har givet udtryk for, støtter Kommissionens analyse af situationen og de retningslinjer, den har fastlagt.

Det europæiske forskningsrum er allerede nu ved at blive konkretiseret i det igangværende arbejde vedrørende oprettelse af et EF-patent, benchmarking af de nationale politikker for forskning og innovation, kortlægning af videnskabelig og teknologisk ekspertise i Europa, etablering af et netværk mellem de nationale forskningsprogrammer, evaluering af situationen omkring forskernes mobilitet i Europa og påvisning af hindringerne for denne mobilitet.

Gennemførelsen af femte rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling har i 2000 været kendetegnet ved en tilpasning af arbejdsprogrammerne til målene med etablering af det europæiske forskningsrum, navnlig gennem en styrkelse af de samordnede aktioner og de tematiske netværk. Efter en væsentlig stigning i den samlede værdi af de indgåede kontrakter (tæt ved 3,9 mia. EUR) bliver virkningerne af Fællesskabets forskningsindsats synlige i EU, og forbindelserne til de associerede lande og vore partnere bliver bedre. Inden for de tematiske programmer er det gennemsnitlige fællesskabsbidrag til aktioner med omkostningsdeling på omkring 1 300 000 EUR pr. projekt. De små og mellemstore virksomheders (SMV) deltagelse vokser betydeligt, og kvindernes deltagelse udvikler sig positivt på alle forskningsniveauer. De socioøkonomiske resultater kan måles i udviklingen i viden og den øgede industrielle konkurrenceevne.

2000 har ligeledes været præget af forberedelsen af FTU-rammeprogrammet for perioden 2000-2006. Et vigtigt skridt i udarbejdelsen af dette nye rammeprogram var den meddelelse, der blev vedtaget i oktober 2000 *Realisering af det europæiske forskningsrum: Retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)*, og hvori der blev gjort rede for de nye former, som fællesskabsforanstaltningerne til fordel for forskning kunne antage. Forslaget til det kommende rammeprogram, som skal bidrage til realiseringen af det europæiske forskningsrum ved at give de FTU-foranstaltninger, der gennemføres på nationalt og regionalt plan, en reel europæisk merværdi, er baseret på tre store principper: koncentration af ressourcerne omkring et begrænset antal tematiske områder, gennemførelse af nye interventionsinstrumenter, der bedre kan få en strukturerende virkning på samtlige europæiske

FTU-foranstaltninger, og forenkle forvaltningen gennem en lettelse af de administrative procedurer.

Beslutningsprocessen, der skulle føre til vedtagelsen af det nye rammeprogram inden udløbet af det nuværende program, skulle igennem nogle vigtige faser i 2001 med udformningen af Europa-Parlamentets udtalelse ved førstebehandlingen og vedtagelsen af Rådets fælles holdning.

Parallelt hermed vil drøftelserne tage udgangspunkt i overvejelserne og forhandlingerne på grundlag af en række dokumenter om mange, specifikke aspekter af strategien for realisering af det europæiske forskningsrum: dialog mellem videnskab og samfund, infrastruktur og menneskelige ressourcer, den internationale og den regionale dimension. I forbindelse med disse overvejelser vil den nyligt oprettede rådgivende instans inden for forskning (EURAB) spille en vigtig rolle, idet dens uafhængige råd ledsages af bestræbelser i retning af en sammenhængende og effektiv udvikling af den europæiske forskningspolitik.

1. EN NY POLITIK FOR FORSKNING OG TEKNOLOGISK UDVIKLING FOR DEN EUROPÆISKE UNION: DET EUROPÆISKE FORSKNINGSRUM

Kommissionen har siden 1999 på initiativ af kommissær Busquin givet Fællesskabets forskningspolitik et nyt skub fremad ved at gøre den til et centralt element i en bæredygtig udvikling i Den Europæiske Union og i dens borgeres nuværende og fremtidige velfærd.

Den praktiske gennemførelse af denne nye fokusering på forskning i forbindelse med Unionens prioriterede områder har i første omgang krævet, at Kommissionen gør sig helt klart, hvilke udfordringer og problemer, Unionen står over for, inden den fremsætter forslag til en sammenhængende række af løsninger for at gøre den europæiske FTU-politik mere dynamisk og igen give Unionen udsigt til en bæredygtig udvikling, der er rig på job af høj kvalitet, og som kan opfylde samfundets behov.

Initiativet til etablering af det europæiske forskningsrum er Unionens svar på denne udfordring, og forslaget til det kommende rammeprogram 2002-2006 udgør en vigtig del heraf.

1.1. Retningslinjerne for projektet

1.1.1. Baggrund

Den Europæiske Union har en række fordele, når der er tale om at udføre kvalitetsforskning. Den har især en lang tradition for videnskabelig og teknologisk ekspertise, den har et solidt net af offentlige og private forskningscentre, den har en lang række forskellige skoler og akademiske traditioner og indtager en førerstilling på verdensplan på mange forskellige områder.

Europa har dog fire store svagheder. For det første er den andel af bruttonationalproduktet (BNP), der geninvesteres i forskning og udvikling, utilstrækkelig. I 1999¹ afsatte Den Europæiske Union 1,92% af BNP til FTU mod USA's 2,64% og Japans 3,04%. For det andet afspejler Europas industrielle og økonomiske resultater hverken dets intensive videnskabelige indsats eller de videnskabelige resultater, det opnår, således som det navnlig ses af "Innovationsresultattavle for 2001", som Kommissionen offentliggjorde i September 2001². For det tredje er forskningspolitikkerne og -aktiviteterne ofte opdelt på nationalt plan: 80% af indsatsen realiseres inden for relativt lukkede nationale systemer. Endelig har de europæiske universiteter og forskningscentre en ringere tiltrækningskraft end de amerikanske universiteter og forskningscentre.

1.1.2. Visionen

På denne baggrund lancerede Kommissionen i sin meddelelse af 18. januar 2000³ projektet om etablering af et europæisk forskningsrum, der inden for rammerne af subsidiaritetsprincippet og i et forsøg på at skabe en europæisk merværdi kan fungere som referenceramme for en bedre koordinering af forsknings- og innovationspolitikkerne i Europa og en mere sammenhængende gennemførelse af forskningsprogrammerne på regionalt, nationalt og europæisk plan, en mere effektiv udnyttelse af forskningsinfrastrukturen, en

¹ Eurostat og OCDE

² SEK (2001) 1414

³ KOM(2000) 6 af 18.01.2000

bedre mobilitet blandt europæiske forskere og en større hensyntagen til spørgsmål i tilknytning til "videnskab og samfund". Det europæiske forskningsrum skal resultere i et reelt åbent forskningsrum, der sikrer fri bevægelighed for forskere og muliggør en bedre udnyttelse af de videnskabelige resultater på unionsplan.

Målene med det europæiske forskningsrum er opdelt i følgende syv prioriterede aktionstemaer:

- **Optimere de samlede materielle ressourcer og infrastrukturer på europæisk plan** gennem en kortlægning af de europæiske "centres of excellence" og etablering af et netværkssamarbejde mellem disse, udvikling af en europæisk strategi for forskningsinfrastrukturer, udvikling af de elektroniske kommunikationsnetværk og en bedre udnyttelse af deres muligheder til gavn for de europæiske forskere.
- **Skabe større sammenhæng i anvendelsen af offentlige instrumenter og midler** gennem en åbning og en bedre koordinering af de nationale og europæiske forskningsprogrammer og gennem en styrkelse af forbindelserne mellem videnskabelige og teknologiske samarbejdsorganisationer i Europa.
- **Skabe mere dynamiske private investeringer** ved at sikre en bedre udnyttelse af instrumenterne til indirekte støtte til forskning, ved bedre at beskytte den intellektuelle ejendomsret, bl.a. gennem et EF-patent, og ved at undersøge nye muligheder for at fremme oprettelsen af virksomheder og risikovillige investeringer.
- **Indføre et fælles videnskabeligt og teknisk referencesystem** i forbindelse med iværksættelse af politikker, så forskningsindsatsen i højere grad opfylder borgernes behov og beslutningstagernes forventninger.
- **Skabe flere og mere mobile menneskelige ressourcer** ved at forbedre forskermobiliteten fra et land til et andet og mellem den akademiske verden og virksomhederne i hele de europæiske forskeres karriereforløb og ved at udvide kvinders rolle inden for forskningen og fremme de unges interesse for forskning og et videnskabeligt karriereforløb.
- **Gøre det europæiske område mere dynamisk, åbent og attraktivt for forskere og investeringer** ved at styrke regionernes rolle i den europæiske forskningsindsats, ved at integrere de videnskabelige miljøer i Vest- og Østeuropa, og ved at skabe vilkår, der kan styrke Europas tiltrækningskraft på forskere fra resten af verden.
- **Skabe et område med fælles værdier** ved at tilskynde til fælles eller konvergerende svar på spørgsmål om videnskab og samfund, der fremover ofte vil have en europæisk dimension, og ved at tilskynde til endnu større sammenhæng mellem ressourcerne og de nationale metoder til udnyttelse af dem.

1.1.3. En meget bred offentlig høring

I første omgang vil det europæiske forskningsrum være resultatet af drøftelser gennemført med alle de berørte aktører. Derfor tilskyndede meddelelsen af 18. januar 2000 samtidig med, at den foreslog en bred ramme for implementering af et egentligt europæisk forskningsrum, ligeledes til dybtgående drøftelser om FTU's fremtid i Europa.

Høringen blev lanceret gennem en meget bred formidling af meddelelsen i hele Unionen og online-udgivelse på Europa-hjemmesiden. Kommissionen konsulterede i denne forbindelse mere end 2000 forskningsorganisationer og 700 virksomheder. Individuelle forskere, borgere og alle interesserede parter har kunnet deltage i debatten gennem et elektronisk forum sammen med de officielle instanser og organisationer, der repræsenterer det videnskabelige samfund og industrien.

Kommissionen arrangerede ligeledes d. 3. maj 2000 et seminar på højt niveau i Bruxelles om det europæiske forskningsrum med deltagelse af fremtrædende repræsentanter for de videnskabelige kredse og erhvervslivet i EU, EØS-landene og ansøgerlandene. Arbejdet mundede ud i en liste over prioriterede aktioner.

Høringerne om det europæiske forskningsrum har således sat Kommissionen i stand til at færdiggøre sin analyse og identificere visse overordnede emner, som er særligt følsomme.

1.1.4. En vedholdende indsats på politisk plan

På Det Europæiske Råds møde i Lissabon d. 23.-24. marts 2000 besluttede stats- og regeringscheferne i Den Europæiske Union at gøre FTU- og innovationspolitikken til et centralt element i deres strategi for at sikre, at Unionen i løbet af det kommende tiår skal blive "den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed".

Ved endvidere at understrege, at "forskningsaktiviteterne på nationalt plan og EU-plan skal integreres og koordineres bedre for at gøre dem så effektive og innovative som muligt, og for at sikre, at Europa kan tilbyde sine bedste hjerner attraktive perspektiver" betegnede stats- og regeringscheferne i forbindelse med den nye "åbne koordineringsmetode" det europæiske forskningsrum som et vigtigt redskab til styrkelse af konkurrenceevnen i Europa.

I Europa-Parlamentets beslutning af 18. maj 2000 og i Rådets konklusioner af 15. juni 2000 på mødet i Luxembourg, på Det Europæiske Råds møde i Santa Maria da Feira d. 19.-20. juni 2000 og på Det Europæiske Råds møde i Nice d. 16. november 2000 blev Unionens beslutningstageres store støtte til det europæiske forskningsrum bekræftet.

1.2. En gradvis opbygning

Realiseringen af det europæiske forskningsrum skred frem i 2000. Det forberedende arbejde i forbindelse med størstedelen af de prioriterede aktionstemaer er blevet iværksat og fortsætter stadig. Det vedrører navnlig koordinering af de nationale og europæiske forskningspolitikker, udformning af en europæisk politik for forskningsinfrastruktur, evaluering af situationen omkring forskeres mobilitet i Europa og fastlæggelse af strategier for udvikling af det europæiske forskningsrums internationale og regionale dimensioner.

1.2.1. Koordinering af de nationale og de europæiske politikker

En afgørende forudsætning for, at det europæiske forskningsrum kan realiseres, er, at sammenhængen mellem og koordineringen af forskningsaktiviteter og –politikker på regionalt, nationalt og europæisk plan forbedres. Aktionerne i forbindelse med dette prioriterede tema har i løbet af 2000 givet anledning til følgende forberedende arbejder:

- **Oprettelse af en informationsdatabase over de nationale aktiviteter:** En af Kommissionens første handlinger i 2000 var at konsultere medlemsstaterne om

oprettelsen af en første informationsdatabase for dermed at lette den senere gennemførelse af konkrete aktioner, der gør det muligt at etablere netværk mellem de forskningsaktioner, der gennemføres på nationalt og regionalt plan, gensidigt at åbne de nationale programmer og forbedre samarbejdet mellem og med de andre organisationer og rammer for europæisk samarbejde. Man har på denne måde kunnet indsamle detaljerede oplysninger om forskningspolitikker og –programmer i Europa, der navnlig gør det muligt at gøre status over den aktuelle situation med hensyn til åbning af de nationale forskningsprogrammer.

- **Benchmarking af de nationale forsknings- og innovationspolitikker:** Det Europæiske Råd i Lissabon opfordrede medlemsstaterne og Kommissionen til inden for rammerne af den nye "åbne koordineringsmetode" at udvikle et system til evaluering af de nationale forskningspolitikker samt en række kvantitative indikatorer. Kommissionens arbejde i samarbejde med en højtstående gruppe nedsat med dette formål for øje af kommissær Busquin (jf. afsnit 3.4) blev fremlagt for Rådet d. 15. juni og d. 16. november 2000. Fire sammenligningstemaer er blevet udvalgt: de menneskelige ressourcer, offentlige og private investeringer i forskning og udvikling, den videnskabelige og teknologiske produktivitet og forskningens indvirkning på den økonomiske konkurrenceevne og beskæftigelsen. Disse temaer er beskrevet mere detaljeret i et dokument fra Kommissionens tjenestegrene⁴, og det samme er de tyve indikatorer og den metodik, der skal følges ved sammenligningen af resultaterne af forskningspolitikkerne. Analysen af resultaterne foretages af fire ekspertgrupper. Blandt de tyve udvalgte indikatorer er femten fuldt ud tilgængelige, mens der for de fem øvrige er behov for et udviklingsarbejde i samarbejde med Eurostat. Denne første række af indikatorer blev bekræftet og offentliggjort i juli 2001⁵. Kommissionen præsenterede ligeledes i sin meddelelse *Innovation i en videnbaseret økonomi*⁶ en foreløbig udgave af "Innovationsresultattavle for 2001", der i september 2001 blev fulgt af den første udgave af denne oversigt, der omfatter 17 indikatorer⁷. Oversigten fremhæver stærke og svage sider af innovationskapaciteten i hver enkelt medlemsstat og i EU som helhed.
- **Kortlægning af videnskabelig og teknologisk ekspertise i Europa:** På foranledning af Det Europæiske Råd i Lissabon og i forlængelse af Rådets møde d. 15. juni 2000 har Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab fastlagt en metodik til kortlægning af videnskabelig og teknologisk ekspertise i Europa. Denne metodik, der er baseret på kvantitative indikatorer og "peer" evaluering, vil i første omgang finde anvendelse på tre prioriterede områder af forskellig karakter: nanoteknologi, biovidenskaber og økonomisk videnskab.

1.2.2. *Forskningsinfrastruktur*

I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til bedre at integrere og koordinere de nationale og europæiske aktiviteter til støtte for forskningsinfrastrukturene for at forbedre effektiviteten af disse, fremme innovation og sikre, at den europæiske forskning og udnyttelsen af især den europæiske forskningsinfrastruktur tilbyder de bedste europæiske videnskabsfolk mere attraktive udsigter.

⁴ SEK(2001) 1002 af 20.6.2001

⁵ Nøgletal 2001: <http://europa.eu.int/comm/research/area/benchmarking2001.pdf>

⁶ KOM(2000) 567 af 20.09.2000

⁷ SEK (2001) 1414

Rådet udtalte sig på møderne d. 15. juni og d. 14. december 2000 til fordel for en ny europæisk fremgangsmåde i forbindelse med forskningsinfrastrukturer, der omfatter etablering af et elektronisk kommunikationsnetværk på europæisk plan.

I denne forbindelse arrangerede Kommissionen d. 18.-20. september 2000 i Strasbourg i samarbejde med det franske forskningsministerium og Europæisk Videnskabssammenslutning en *konference om forskningsinfrastruktur* med det formål at finde nye veje til at lette en sammenhængende udvikling af forskningsinfrastrukturer på europæisk plan. Denne konference gav lejlighed til en bred udveksling af synspunkter mellem repræsentanter for de videnskabelige kredse og den økonomiske sektor i Europa og ansvarlige for de nationale politikker for videnskab om forskningsinfrastrukturens betydning for videnskab og innovation, fordelene ved, at de arbejder i et netværk, deres funktionsmekanismer og adgangen til dem, og den gav ligeledes lejlighed til at gøre status over Europas stærke og svage sider på nuværende tidspunkt. Der var stor enighed blandt både de institutionelle og de videnskabelige aktører om, at de europæiske politikker på dette område bør koordineres bedre.

I sit arbejdsdokument *Et europæisk forskningsrum for infrastrukturene* fra februar 2001⁸ har Kommissionen samlet de elementer, der indgår i de aktuelle overvejelser, og foreslået de store retningslinjer for en europæisk politik på området forskningsinfrastrukturer, idet det navnlig forudses, at beslutningerne om optimering af udnyttelsen af de eksisterende infrastrukturer og udviklingen af nye, centrale infrastrukturer skal være baseret på en europæisk beslutningsmekanisme, der støttes af et uafhængigt videnskabsråd.

1.2.3. Menneskelige ressourcer og mobilitet

Det Europæiske Råd i Lissabon opfordrede ligeledes Rådet og Kommissionen til, eventuelt sammen med medlemsstaterne, at vedtage de nødvendige foranstaltninger til inden 2002 at fjerne hindringerne for forskeres mobilitet i Europa og varigt tiltrække højtstående videnskabsfolk hertil. Dette mål, som blev gentaget i Rådets resolution af 15. juni 2000, ligger til grund for kommissær Busquins oprettelse af en højtstående gruppe vedrørende forbedring af forskernes mobilitet (jf. afsnit 3.4.).

I forlængelse af denne gruppes arbejde og på foranledning af Det Europæiske Råd i Stockholm d. 23-24. marts 2001 vedtog Kommissionen den 20. juni 2001 en meddelelse om *En mobilitetsstrategi for det europæiske forskningsrum*⁹ baseret på en række foranstaltninger, der har til formål dels at fremme udviklingen af et europæisk miljø, der er tiltrækkende for såvel europæiske som udenlandske forskere og yderligere at fremme forskermobiliteten fra et land til et andet og mellem den akademiske verden og virksomhederne i hele de europæiske forskeres karriereforløb, dels at udforske de finansielle foranstaltninger, der bør træffes for at nå en kritisk masse af "mobile" forskere inden for det europæiske forskningsrum.

1.2.4. Spørgsmål om videnskab og samfund

Der er indledt et analysearbejde af høj kvalitet om spørgsmål vedrørende offentlighedens kendskab til og opfattelse af videnskaben.

⁸ SEK(2001) 356 af 27.02.2001

⁹ KOM(2000) 331 af 20.06.2001

I november 2000 fremlagde Kommissionen et arbejdsdokument *Videnskab, samfund og borgere*¹⁰ for at sætte skub i debatten på europæisk plan vedrørende spørgsmål om "videnskab og samfund" i det europæiske forskningsrum. Disse spørgsmål vedrører navnlig: struktureringen af forskningspolitikkerne omkring samfundsmæssige mål, risikostyring og forsigtighedsprincippet, etik i forbindelse med videnskab og forskning, dialog mellem forskere og borgere, offentlighedens forståelse af videnskaben og kvindernes plads og rolle inden for videnskab og forskning.

Endvidere har Det Fælles Forskningscenter (FFC) på baggrund af udviklingen af et **fælles videnskabeligt og teknisk referencesystem** nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af ledere for de store nationale forskningslaboratorier, som i detaljer skal drøfte, hvordan et sådant systems operationelle funktioner skal udformes. Parallelt hermed har en intern arbejdsgruppe i Kommissionen sammenlignet forskellige modeller for hensyntagen til de politiske beslutningstageres behov i de forskellige faser af gennemførelsen af de offentlige politikker.

1.2.5. Skabe mere dynamiske private investeringer

I juli 2000 fremlagde Kommissionen et forslag til forordning om oprettelse af et EF-patent, der beskytter den industrielle ejendomsret i hele Unionen på vilkår, der er mere fordelagtige med hensyn til omkostninger, juridisk sikkerhed og procedurer end det eksisterende europæiske patentsystem. Den debat, der blev lanceret, har muliggjort fremskridt på en lang række punkter, men spørgsmålene omkring fastsættelse af en jurisdiktion for bilæggelse af tvister og indførelse af den nødvendige infrastruktur, er endnu ikke afgjort.

1.2.6. Oprettelse af EURAB

Kommissær Busquin nedsatte en arbejdsgruppe i maj 2000, som skulle udarbejde mandatet til en højtstående, uafhængig rådgivende instans inden for videnskab, teknologi og innovation i Europa.

Arbejdsgruppen, der består af 43 europæiske eksperter fra erhvervslivet og den akademiske verden og har professor Helga Nowotny som formand, fremlagde sin rapport i februar 2001. Dens henstillinger dannede grundlaget for Kommissionens afgørelse af 27. juni 2001 om oprettelse af et europæisk rådgivende forskningsudvalg, der skal rådgive Kommissionen om spørgsmål i tilknytning til Fællesskabets forsknings- og innovationspolitik, navnlig realiseringen af det europæiske forskningsrum og gennemførelsen af rammeprogrammet, og om videnskabelige og teknologiske spørgsmål, der kan have betydning for andre fællesskabspolitikker.

1.2.7. Det europæiske forskningsrums internationale og regionale dimensioner

På området **videnskabeligt og teknologisk samarbejde på internationalt plan** vedtog Kommissionen d. 25. juni 2001 meddelelsen *Det europæiske forskningsrums internationale dimension*¹¹, hvori der foreslås en strategi, som går ud på dels at styrke sammenhængen mellem og koordineringen af samarbejdsforanstaltninger på nationalt plan og på fællesskabsplan, dels at koncentrere Unionens indsats omkring nogle få tematiske områder og udenlandske partnere. I forbindelse med medlemsstaternes og Fællesskabets samtidige gennemførelse af denne strategi skal der tages hensyn til målene for den videnskabelige og teknologiske politik og Unionens udenrigspolitik.

¹⁰ SEK(2001) 1973 af 14.11.2001

¹¹ KOM(2001) 346 af 25.06.2001

I meddelelsen *Det europæiske forskningsrums regionale dimension*, der blev vedtaget den 3. oktober 2001¹², har Kommissionen analyseret regionernes rolle i forsknings- og innovationsindsatsen i Europa og præsenteret en fremgangsmåde i tre dele, som skal stadfæste **det europæiske forskningsrums regionale dimension**. De to eksisterende instrumenter, nemlig handlingsplanen for innovation 2000-2006, der har til formål at fremme innovation som supplement til de strukturelle interventioner inden for rammerne af Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU), og rammeprogrammet 2002-2006, suppleres med specifikke foranstaltninger til udvidelse af det videnskabelige og teknologiske grundlag i regionerne.

1.3. Forberedelse af rammeprogrammet 2002-2006

Den 4. oktober 2000 vedtog Kommissionen på initiativ af kommissær Busquin meddelelsen *Realisering af det europæiske forskningsrum: Retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)*¹³, hvori fastlægges de principper, der skal ligge til grund for udformningen og gennemførelsen af det fremtidige rammeprogram. Heri præciseres navnlig de mål, der skal forfølges, de dimensioner, der skal tages i betragtning, og de instrumenter, der skal tages i brug for, at rammeprogrammet fuldt ud kan bidrage til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum. Der foreslås ydermere et begrænset antal prioriterede forskningstemaer som Kommissionens støtte kunne koncentrerer omkring.

Rådet og Europa-Parlamentet har generelt tilsluttet sig disse retningslinjer. I Rådets resolution af november 2000 understreges navnlig den strategiske plads, som rammeprogrammet indtager i gennemførelsen af det europæiske forskningsrum, betydningen af den nye "åbne metode til koordinering af de nationale politikker" og den selektive indfaldsvinkel til identifikation af de prioriterede områder. I Europa-Parlamentets rapport fra februar 2001 godkendes koncentrationen af indsatsen omkring et begrænset antal prioriterede temaer samt indførelsen af nye instrumenter til gennemførelse af rammeprogrammet, idet der dog på nuværende tidspunkt tages forbehold over for anvendelsen af artikel 169 i traktaten.

1.3.1. En strukturerende fremgangsmåde

Kommissionen vedtog d. 21. februar 2001 forslaget til det kommende rammeprogram for Det Europæiske Fællesskabs og Det Europæiske Atomenergifællesskabs forskning i perioden 2002-2006¹⁴, der skal bidrage til realiseringen af det europæiske forskningsrum ved at styrke Unionens videnskabelige og teknologiske grundlag og ved at fremme udviklingen af dens industris konkurrenceevne.

De tre store principper, der har ligget til grund for udformningen af rammeprogrammet, er koncentration af ressourcerne omkring et begrænset antal prioriterede temaer, udvikling af nye interventionsinstrumenter, der er bedre egnet til at udøve en strukturerende virkning på FTU-foranstaltningerne på fællesskabsplan og på nationalt plan, og effektivisering af forvaltningen kombineret med en forenkling af de administrative procedurer.

¹² KOM(2001) 549 af 3.10.2001

¹³ KOM(2000) 612 af 4.10.2000

¹⁴ KOM(2001) 94 af 21.02.2001

Kommissionen vedtog forslagene til særprogrammer til gennemførelse af rammeprogrammet 2002-2006¹⁵ d. 30. maj 2001, så man hurtigst muligt kan få belyst den debat, der er indledt i de institutionelle instanser.

1.3.2. *Tre store grupper af aktioner og syv videnskabelige og teknologiske prioriteter*

Det nye rammeprogram, som Kommissionen har fremsat forslag til, består af tre grupper af aktioner.

Den første gruppe af aktioner har til formål at **integre den europæiske forskning** inden for syv tematiske områder, ifølge konsultationen omkring det europæiske forskningsrum og orienteringerne foreslået i oktober 2000¹⁶ der kræver, at indsatsen koncentrerer, så man kan nå frem til den "kritiske masse", der er nødvendig for at opnå en reel indvirkning. Disse områder hænger alle sammen med økonomiske og samfundsmæssige udfordringer af afgørende betydning for Unionen, i forbindelse med hvilke fællesskabsindsatsen skal skabe en særlig europæisk merværdi: "genomforskning og bioteknologi i sundhedens tjeneste", "teknologi til informationssamfundet", "nanoteknologi, intelligente materialer, nye produktionsprocesser", "luftfart og rumfart", "fødevarer sikkerhed og sundhedsrisici", "bæredygtig udvikling og globale miljø- og klimaændringer" og "borgere og styreformer i det europæiske videnssamfund".

Et ottende prioriteret område består i at foregribe Unionens videnskabelige og teknologiske behov ved at indføre en vis fleksibilitet i programlægningen for dels at fastlægge og gennemføre foranstaltninger til støtte for fællesskabspolitikkerne, dels at udforske de nyeste videnskabelige og teknologiske områder, der ofte dækker flere fagområder, og som kunne vise sig at være af afgørende betydning for Europas plads i fortroppen inden for viden og på de nyfremkommende markeder. Denne prioritet omfatter ligeledes specifikke kollektive eller kooperative forskningsforanstaltninger til fordel for SMV'er og specifikke internationale samarbejdsforanstaltninger, der skal fremme samarbejdet med tredjelande i middelhavsområdet, Rusland, SNG-landene og udviklingslandene.

Den anden gruppe af aktioner har til formål at **strukturere det europæiske forskningsrum** gennem en række aktioner vedrørende menneskelige ressourcer og forskeres mobilitet, forskningsinfrastrukturer, forskning og innovation samt spørgsmål om "videnskab og samfund".

Endelig sigter det nye rammeprogram inden for den tredje gruppe mod at **styrke grundlaget for det europæiske forskningsrum** med udgangspunkt i en række aktioner af generisk art, som skal styrke koordineringen af forsknings- og innovationsforanstaltningerne, og mod at støtte en sammenhængende udvikling af forsknings- og innovationspolitikkerne i Europa.

De forsknings- og uddannelsesforanstaltninger, der er planlagt inden for nuklear energi, omfatter en fortsat udnyttelse af JET-installationerne, forberedelse af deltagelsen i den fremtidige demonstrationsmodel for kontrolleret termionuklear fusion ("next step" maskinen), behandling og oplagring af affald og aktiviteter inden for nuklear sikkerhed.

¹⁵ KOM(2001) 279 af 30.05.2001

¹⁶ En ekstra konsultation blev organiseret af Kommissionen indenfor rammerne af netværket af nationale institutter for fremtidsforskning under ledelse af IPTS (Institutet for Teknologiske Fremtidsstudier) fra FFC.

Det Fælles Forskningscenter (FFC) har til opgave at yde videnskabelig støtte til fællesskabspolitikkerne, navnlig på miljøområdet og inden for bæredygtig udvikling, befolkningernes sikkerhed og teknologisk fremtidsforskning, og at udvikle videnskabelige og tekniske referencesystemer inden for rammerne af det europæiske forskningsrum ved hjælp af direkte aktioner. På det nukleare område er det planen, at FFC's forsknings- og uddannelsesaktioner hovedsageligt skal vedrøre affaldsforvaltning, kontrol med sikkerheden i forbindelse med nukleare materialer, reaktorsikkerhed, metrologi i tilknytning til ioniserende stråling og medicinsk anvendelse af nuklear forskning.

1.3.3. Tre nye gennemførelsesinstrumenter

Et af de særlige træk ved det nye rammeprogram ligger i indførelsen af tre nye interventionsinstrumenter, som skal koncentrere de menneskelige og finansielle ressourcer for at opnå den "kritiske masse", som aktionerne inden for de prioriterede tematiske områder kræver. Det drejer sig om "ekspertisenet", "integrerede projekter" og Fællesskabets deltagelse i de forsknings- og udviklingsprogrammer, der gennemføres af flere medlemsstater i henhold til artikel 169 i traktaten.

Målet med **ekspertisenet** er at styrke den europæiske forsknings ekspertise og synlighed gennem en bæredygtig integration af forskningskapaciteten på et bestemt område. De indgår i et langsigtet perspektiv og går ikke ud på at frembringe forud fastsatte resultater.

Målet med **de integrerede projekter** er at koncentrere ressourcer på de problemer, der anses for at være af stor betydning på europæisk plan. Til forskel fra "ekspertisenettene" sigter "de integrerede projekter" mod at opnå konkrete og klart identificerede resultater, der på kort eller mellemlang sigt kan føre til nye produkter, fremgangsmåder eller tjenesteydelser.

Ekspertisenettene og de integrerede projekter gennemføres ved hjælp af forenkledede administrative procedurer, og forvaltningen er i vid udstrækning uafhængig, hvilket navnlig muliggør optagelse af nye partnere efter behov.

Fællesskabets deltagelse i programmer, der iværksættes i fællesskab af flere medlemsstater, er fastlagt i **artikel 169 i traktaten**. Denne bestemmelse, der endnu ikke er blevet taget i brug i et rammeprogram, skulle gøre det muligt bedre at fokusere de nationale forskningsaktiviteter omkring Fællesskabets interesse på områder, hvor visse medlemsstater, der er mere direkte berørt, er parate til at gøre en fælles indsats. Kommissionen præsenterede i sin meddelelse af 30. maj 2001¹⁷ vilkårene for gennemførelse af artikel 169 i forbindelse med den generelle forbedring af komplementariteten mellem de nationale forskningsprogrammer og fællesskabsforskningsprogrammet og lancerede hermed debatten om disse spørgsmål.

Derudover åbner det nye rammeprogram mulighed for, at fællesskabsfinansieringen kan anvendes sammen med andre finansieringskilder såsom strukturfondene og PHARE-programmet i ansøgerlandene gennem fælles aktioner med Den Europæiske Investeringsbank (EIB¹⁸) og Den Europæiske Investeringsfond (EIF¹⁹). I det fælles memorandum underskrevet d. 7. juni 2001²⁰ af Kommissionen og EIB fastlægges rammerne for samarbejde mellem rammeprogrammet og "Initiativet Innovation 2000"²¹, navnlig med det formål at stimulere

¹⁷ KOM(2001) 282 af 30.05.2001

¹⁸ <http://www.eib.org>

¹⁹ <http://www.eif.org>

²⁰ KOM(2001)1550; <http://europa.eu.int/comm/research/press/2001/memorandum-eib-fr.pdt>

²¹ <http://www.eib.org/pub/news/i2i/overview.htm>

forskningsprojekter, støtte forskningsinfrastrukturer og rejse risikovillig kapital til højteknologivirksomheder og innovationsmiljøer.

2. GENNEMFØRELSE AF RAMMEPROGRAMMET OG DETS VIRKNINGER I 2000

I 2000 blev en lang række projekter under fjerde rammeprogram afsluttet, eller de var ved at blive afsluttet. Størstedelen af aktiviteterne vedrørte således det femte rammeprogram.

2.1. Gennemførelse af det femte rammeprogram

Der blev underskrevet omkring 4800 kontrakter i 2000, der repræsenterede en fællesskabsstøtte på tæt ved 3,9 mia. EUR fordelt på over 23.000 deltagere. På grundlag af en statistisk analyse af dataene vedrørende disse kontrakter kan man konstatere, at det femte rammeprogram nåede op på fuld styrke i 2000 med deltagelsesniveauer og finansieringsniveauer pr. aktionstype og pr. program, der var i overensstemmelse med forudsigelserne, og antallet af samarbejdsforbindelser var i kraftig stigning.

De mere detaljerede erfaringer, der kan drages heraf:

- **Aktioner med omkostningsdeling, navnlig aktioner inden for forskning og teknologisk udvikling, er fortsat den interventionsform, der hovedsageligt anvendes til at fremme videnskabeligt samarbejde og frembringelse af viden på fællesskabsplan;** disse aktioner udgør omkring 80% af budgetforpligtelserne i 2000 og omfatter næsten 70% af deltagerne i rammeprogrammet i 2000. Projekterne inden for forskning og teknologisk udvikling modtager 94% af finansieringen og udgør 90% af deltagerne i aktioner med omkostningsdeling. Resten er fordelt mellem demonstrationsprojekter, kombinerede projekter, støtte til adgang til forskningsinfrastrukturer og specifikke foranstaltninger til fordel for SMV'er.
- **Det gennemsnitlige finansielle bidrag pr. underskrevet kontrakt (aktioner med omkostningsdeling) ligger i omegnen af 1,29 mio. EUR i 2000,** hvilket er en mindre tilbagegang i forhold til 1999 (1,49 mio. EUR), mens det gennemsnitlige antal deltagere pr. aktion steg fra 5,4 i 1999 til næsten 6,5. Dette resulterer i et lille fald i det gennemsnitlige finansielle bidrag pr. deltager.
- **Den gennemsnitlige projektudvælgelsessats er på over 28%, hvilket er en kraftig stigning i forhold til 1999 (22%);** denne gennemsnitssats dækker imidlertid over meget forskellige situationer afhængigt af særprogrammerne, idet udvælgelsessatsen ligger på mellem 65% (EURATOM) og 19% (Energi, miljø og bæredygtig udvikling).
- **Fællesskabets finansielle støtte fordeler sig næsten ligeligt mellem forskningsorganisationer, højere uddannelsesinstitutioner og industrien:** Denne ligelige fordeling viser sig ligeledes i det antal kontrakter, der er indgået med disse tre kategorier af deltagere i rammeprogrammet.
- **Private og offentlige enheder modtager støtte i samme størrelsesorden og repræsenterer nogenlunde det samme antal kontrakter:** Støtten i 2000 er næsten ligeligt fordelt mellem private enheder (1.741 mio. EUR, dvs. 45% af den samlede støtte) og offentlige enheder (1.998 mio. EUR, dvs. 51% af den samlede støtte. De offentlige enheders deltagelse (12.268, dvs. 53% af det samlede antal) og de private

enheders deltagelse (9.450, dvs. 41% af det samlede antal) lå i samme størrelsesorden. Resten af støtten er fordelt mellem internationale organisationer, enkeltpersoner og Det Fælles Forskningscenter.

- **Medlemsstaternes deltagelse er fortsat fremherskende, men førtiltrædelseslandenes deltagelse er voksende:** 87% af deltagerne i rammeprogrammet kommer fra Unionen. Samtlige associerede landes deltagelse ligger på omkring 10% af den samlede deltagelse, og blandt disse er førtiltrædelseslandenes deltagelse steget fra 39,5% til 46%. Disse landes deltagelse kan forbedres ved, at der sættes ind over for en række faktorer, såsom tilgængelighed af forskningsinfrastrukturer, udvikling af en "kultur" og et system for indkaldelser af forslag og en bedre formidling af information om disse indkaldelser og gradvis integrering i de akademiske netværk og forskningsnetværk på europæisk plan vedrørende rammeprogrammets temaer.
- **De kontrakter, der blev underskrevet i 2000, har gjort det muligt at etablere en lang række samarbejdsforbindelser:** Enheder fra medlemsstaterne har således etableret over tres tusinde forbindelser indbyrdes, over seks tusinde med enheder i de associerede ansøgerlande, over syv tusinde med enheder i andre associerede lande og næsten tre tusinde med enheder i tredjelande. Enheder fra de associerede ansøgerlande har samtidig etableret næsten ni hundrede forbindelser indbyrdes.
- **Adgang til forskningsinfrastrukturer:** 126 nye tematiske netværk med i alt 1438 partnere har i 2000 modtaget en samlet fællesskabsstøtte på 84 mio. EUR, som skal give europæiske forskere adgang til offentlige forskningsinfrastrukturer på vilkår, der er uafhængige af deres nationalitet, give mulighed for at gennemføre nyskabende forskning i nye instrumenter eller forbedre udnyttelsen af de europæiske forskningsinfrastrukturer.
- **Støtten til forskeres uddannelse og mobilitet i Europa vil fremover spille en vigtig rolle i Fællesskabets forskningsindsats:** I 2000 blev 167 forskningsuddannelsesnet for unge forskere lanceret, hvilket gør det muligt at associere 1 339 forskerteam, der vil arbejde på fælles projekter i de kommende år. I forbindelse med systemet af Marie Curie stipendier er der blevet tildelt 646 individuelle stipendier, 162 virksomhedsstipendier, 67 stipendier til regioner med et udviklingsefterslæb og 213 stipendier til disputatsstuderende på uddannelsessteder, så virksomhederne, uddannelsesstederne og de pågældende regioner kan begynde at rekruttere unge forskere. 255 projekter om videnskabelige konferencer på højt niveau er ligeledes blevet udvalgt, og gør det muligt at tilrettelægge møder mellem erfarne videnskabsfolk og unge europæiske forskere. I alt beløb fællesskabsstøtten til forskeres uddannelse og mobilitet i Europa sig til næsten 392 mio. EUR i 2000.

2.2. Fællesskabsforskningens virkninger

2.2.1. Socioøkonomiske virkninger

Analysen af rammeprogrammets virkninger på samfundet og Unionens økonomi dannede i 2000 grundlag for femårige evalueringer af rammeprogrammerne og særprogrammerne og offentliggørelse af undersøgelser af fjerde rammeprogramms virkninger på nationalt plan, som de danske og de finske myndigheder havde gennemført.

Disse analyser viste, at fællesskabsstøtten har haft følgende virkninger:

- En forbedret udveksling af viden og færdigheder, etablering af horisontale og vertikale netværk i Unionen og med partnerlandene i Europa og i verden i øvrigt, fremme af nyskabende initiativer og forbedring af forskningens kvalitet
- Udvikling af nye produkter og nye produktionsformer, tættere forbindelser mellem virksomhederne, universiteterne og forskningsorganisationerne, og internationalisering af forskerteamene.

Der blev i 2000 lanceret tre metodologiske undersøgelser med det formål at finde frem til og indsamle resultatindikatorer og udnytte dem mere effektivt for dermed at kunne evaluere rammeprogrammets indvirkning på fællesskabslovgivningen og på de forskellige fællesskabspolitikker, navnlig politikker vedrørende konkurrenceevne og bæredygtig vækst, beskæftigelse, sundhed, uddannelse, miljø og forskning. Kontrollen med den socioøkonomiske indvirkning vil blive videreført og uddybet i 2001 på grundlag af resultaterne af disse undersøgelser.

Undersøgelser af særprogrammernes indvirkninger, som gennemføres af eksterne eksperter på Kommissionens vegne, blev lanceret på områderne internationalt samarbejde, ikke-nuklear energi og konkurrence- og bæredygtig vækst.

2.2.2. SMV'ers adgang til forskning

Det "enkelte kontaktpunkt", der er forbeholdt SMV'er har i 2000 behandlet over 7 000 forespørgsler. Det modtager forespørgsler, som videresendes af de informations- og støttenet, der findes i medlemsstaterne og de associerede lande, og tilskynder til og letter SMV'ers deltagelse i rammeprogrammet. Dens "nationale kontaktpunkter for SMV'er" mødtes fire gange i 2000 for at koordinere deres arbejde.

Ud af det samlede antal forskningsaktioner under rammeprogrammet har næsten 4 500 SMV'er underskrevet en kontrakt. SMV'erne repræsenterer 22,5% af deltagerne i de fire tematiske programmer og har modtaget finansiel støtte svarende til 19% af den støtte, som disse programmer har tildelt.

Navnlig anmodningerne om særforanstaltninger til fordel for SMV'er (sonderingspræmier og kooperative forskningsprojekter "CRAFT") er steget kraftigt i forhold til det foregående rammeprogram: næsten 900 anmodninger om sonderingspræmier og over 600 forslag til kooperativ forskning blev indsendt i 2000. Hvad angår CRAFT-projekterne er der tale om en tredobling af anmodningerne. Omkring 40% af disse projekter er blevet udvalgt og vil gøre det muligt for over 2 000 SMV'er at deltage i et internationalt forskningsprojekt, ofte for første gang. I næsten 80% af tilfældene drejer det sig om små virksomheder med under 50 ansatte. Præmierne har navnlig tiltrukket SMV'er fra de associerede lande, som repræsenterer 8% af støttemodtagerne.

SMV'ernes fremtidige deltagelse i rammeprogrammet vil blive fremmet af resultaterne af de 53 kontrakter, der blev underskrevet i 2000 vedrørende økonomiske og teknologiske undersøgelsesforanstaltninger, som vil gøre det muligt for SMV'erne at påvise de økonomiske og teknologiske tendenser i forskellige sektorer, så de derefter om nødvendigt kan udvikle samarbejdsforskningsprojekter eller kooperative forskningsprojekter. Derudover vil de resultere i et samarbejde mellem forskellige aktører, der arbejder sammen med SMV'erne (hjælpenetværk, industrisammenslutninger, regionale udviklingskontorer) og således bidrage til en strukturering af hjælpenetværkene for SMV'er i Europa.

2.2.3. Kvindernes rolle i fællesskabsforskningen

Med udgangspunkt i Europa-Parlamentets beslutning fra februar 2000, der opfordrer Kommissionen til at fortsætte og intensivere sin aktion "Kvinder og videnskab" for at fremme kvindernes rolle og stilling inden for videnskaben, omfatter de foranstaltninger, der er gennemført i løbet af 2000, tilrettelæggelse af internationale møder, oprettelse af politiske fora, etablering af overvågningssystemet "Kvinder og videnskab" (*gender watch system*) og lancering af undersøgelser med det formål at evaluere kønsdimensionens plads i særprogrammerne

Konferencen *Femmes et Science: faire advenir le changement* ("Kvinder og videnskab: skabe ændringer"), som blev afholdt d. 3.-4. april 2000 i Bruxelles, havde 450 deltagere og konkluderede, at det er nødvendigt at anvende en videnskabelig fremgangsmåde i forbindelse med behandling af spørgsmål om ligestilling inden for videnskab.

Medlemmerne af gruppen af nationale embedsmænd, der har til opgave at følge aktionen "Kvinder og videnskab" (Helsinki-gruppen), gjorde i juni og december 2000 status over de foranstaltninger, der gennemføres til fordel for kvinder inden for videnskab i medlemsstaterne og i de lande, der er associeret med det femte rammeprogram. De fremlagde navnlig de første statistiske oplysninger om kvinders deltagelse i den videnskabelige forskning og fastslog, at det var nødvendigt at tage hensyn til kønsdimensionen i forskningspolitikken.

De første undersøgelser af mænds og kvinders deltagelse blev lanceret i juni 2000 med det formål at evaluere, i hvor vid udstrækning der tages hensyn til kønsdimensionen i de forskellige særprogrammer. Resultaterne blev præsenteret på konferencen *Genre et Recherche* ("Køn og forskning") d. 8.-9. november 2001.

Kommissionen har indarbejdet de henstillinger, som de forskellige undersøgelser har resulteret i, i et arbejdsdokument fra maj 2001²², hvori den foreslår, at de politiske fora styrkes, at overvågningssystemet "Kvinder og videnskab" udvides, og at der gennemføres supplerende undersøgelser, som kan bidrage til yderligere at belyse spørgsmålet "køn og videnskab".

I 2000 var der 30% kvinder i de grupper, som gennemførte en systematisk og løbende opfølgning af programmerne, 27% i de rådgivende ekspertgrupper, 21% i programudvalgene, 23% i projektevalueringsgrupperne for særprogrammerne og 26% i femårsevalueringsgrupperne, idet disse tal er stigende og nærmer sig det mål på mindst 40%, som Kommissionen har fastsat. Det anslås, at kvinderne i 1999 udgjorde i gennemsnit 18% af koordinatorene af projekter under rammeprogrammet (seneste tilgængelige data) og 25% for så vidt angår programmerne IHP og INCO II, men disse skøn er dog endnu ikke endelige. Blandt de deltagende SMV'er ledes lidt over 5% af kvinder, en andel, der svarer til det gennemsnitlige antal teknologiske virksomheder, der ledes af kvinder i OECD-landene.

2.2.4. Fællesskabsforskningens etiske aspekter

Henstillingen fra Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik inden for Naturvidenskab og Ny Teknologi om de "Etiske aspekter ved femte rammeprogram" ligger til grund for den referenceramme, som Kommissionen gradvist har indført for at tage hensyn til de etiske aspekter i fællesskabsforskningen.

²² SEK(2001) 771 af 15.05.2001

I 2000 vedrørte bestræbelserne hovedsageligt programmet "Livskvalitet og forvaltning af levende ressourcer". De berørte tjenestegrene opfordrede forskerne til at gøre detaljeret rede for projekternes etiske dimension, når de indsendte forslag til projekter. Projekter, der gav anledning til specifikke etiske spørgsmål, blev efter, at den videnskabelige evaluering var foretaget, underlagt en specifik etisk vurdering. Dette gjaldt navnlig forskning, hvor der anvendes embryo- eller fostervæv, forsøg på primater, kliniske forsøg og genomforskning på grundlag af væv fra mennesker eller persondata. "Ethiske evalueringsgrupper" bestående af mellem otte og femten repræsentanter for de forskellige faggrupper (sociologi, filosofi, jura, medicin, biologi, psykologi osv.) har således analyseret omkring hundrede forslag og afgivet udtalelser for at bringe dem i overensstemmelse med de etiske principper, der gælder for mennesket og dyrene.

Siden januar 2001 er behandlingen af forskningens etiske aspekter blevet styrket og udvidet til at gælde samtlige programmer: De etiske aspekter tages i betragtning, når forslagene indsendes, og analyseres i forbindelse med evalueringen af projekterne. Projekter, der giver anledning til særlige etiske problemer inden for programmerne "Livskvalitet og forvaltning af levende ressourcer", "Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle" (INCO) og "Udvikling af det menneskelige forskningspotentiale", danner grundlag for en specifik etisk vurdering.

2.2.5. Virkning på den økonomiske samhørighed i Europa

Aktiviteterne under programmet "Innovation og SMV'er" har sammen med Kommissionens tjenestegrene med ansvar for regionalpolitikken bidraget til fastlæggelsen af regionale strategier for innovation, overførsel af teknologi og etablering af netværk mellem de berørte regioner.

Den positive rolle, som rammeprogrammet har spillet for de såkaldte "samhørighedslande" (Grækenland, Spanien, Irland og Portugal), blev bekræftet i 2000. Disse lande repræsenterer 16,5% af medlemsstaternes deltagelser i de kontrakter, der blev indgået i 2000 (14,5% i 1999). I finansiel henseende er 13,3% af fællesskabsbidragene gået til samhørighedslandene. Endelig har samhørighedslandene deltaget i næsten 29% af de samarbejdsforbindelser, der er etableret mellem enheder fra medlemsstaterne, hvilket har øget den FTU-andel, som de har adgang til.

2.3. Internationalt samarbejde

Det internationale FTU-samarbejde gennemføres inden for femte rammeprogram på to måder, der indbyrdes supplerer hinanden:

- foranstaltninger til fremme af det videnskabelige og teknologiske samarbejde, der gennemføres af de forskellige programmer, og som omfatter regionale og bilaterale dialoger og navnlig samarbejdsaftaler inden for videnskab og teknologi
- de specifikke foranstaltninger inden for programmet "Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle" (INCO).

2.3.1. *De associerede ansøgerlandes deltagelse*

De ti ansøgerlande i Central- og Østeuropa samt Cypren er associeret med rammeprogrammet²³ og bidrager til dets budget med beløb, der er proportionelle med deres BNP. Forhandlingerne om Maltas associering blev afsluttet i 2000, og aftalen blev underskrevet d. 20. juni 2001.

I løbet af 2000 har omkring 1 000 forskningsenheder fra de associerede ansøgerlande deltaget i rammeprogrammet. 34 "centres of excellence" på forskningsområdet er navnlig blevet oprettet i forbindelse med omstruktureringen af de videnskabelige og teknologiske sektorer i disse lande (INCO-programmet).

Der blev i september 2000 indledt en konferencerække med det formål at udforske mulighederne og afgøre, hvilke midler der skal tages i brug for at forbedre det videnskabelige samarbejde med de associerede ansøgerlande og fremme deres deltagelse i det europæiske forskningsrum. Det uformelle ministermøde, der blev afholdt den 12. juli 2001 i Bruxelles under ledelse af kommissær Busquin, har navnlig muliggjort en frugtbar udveksling af synspunkter mellem forskningsministrene i medlemsstaterne og i ansøgerlandene om sidstnævntes deltagelse i det europæiske forskningsrum og rammeprogrammet 2002-2006.

2.3.2. *Andre lande, der er associeret med rammeprogrammet*

De tre lande, der er associeret med rammeprogrammet i henhold til EØS-traktaten (Norge, Island og Liechtenstein), og Israel tegnede sig for omkring 700 deltagelser i rammeprogrammet i 2000. Schweiz tegnede sig for over 500 deltagelser i de tematiske programmer (projekt for projekt og dækkede omkostningerne i forbindelse med denne deltagelse).

2.3.3. *Tredjelande*

Enheder fra samtlige andre tredjelande tegnede sig for omkring 700 deltagelser.

Forbindelserne med de lande i Centraleuropa, der ikke søger om optagelse, har hidtil været begrænset til Albanien, Bosnien-Hercegovina og Det Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien. Udviklingen i denne region har gjort det muligt i slutningen af 2000 at foreslå en specifik foranstaltning til fordel for "genintegrering af Balkan-landene".

Landene i det tidligere Sovjetunionen: møderne om anvendelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalerne gjorde det muligt at uddybe de tematiske områder, der var omfattet af samarbejdet på det videnskabelige og teknologiske område. En videnskabelig og teknologisk samarbejdsaftale blev indgået mellem Unionen og Rusland d. 16. november 2000.

Vækstlande og industrialiserede lande: der er blevet underskrevet en fælles hensigtserklæring med NSF (*National Science Foundation*) om forskning på området digitale biblioteker inden for rammerne af aftalen om videnskabeligt og teknologisk samarbejde med USA. Forhandlingerne om andre foranstaltninger til gennemførelse af aftalen fortsætter. Forhandlingerne med Brasilien om en aftale om videnskabeligt og teknologisk samarbejde blev indledt i december 2000. Det fjerde forum EU-Japan, der blev afholdt i Lissabon d. 22.-23. juni 2000, førte til en forbedring af forbindelserne mellem Unionen og Japan på det videnskabelige og teknologiske område, navnlig på områderne biovidenskaber,

²³ Cypren, Estland, Litauen og Polen er ikke associeret med EURATOM-rammeprogrammet

informationsteknologi, materialer, miljø og bekæmpelse af fattigdomsrelaterede infektionssygdomme (malaria, tuberkulose og AIDS).

Middelhavslandene: Det Europæiske Råds konklusioner på mødet i Santa Maria da Feira blev fulgt op af udgivelsen af et arbejdsdokument for Kommissionens tjenestegrene om synergi mellem MEDA og det femte rammeprogram. På mødet i april 2000 besluttede opfølgingsudvalget at nedsætte to arbejdsgrupper, som skulle beskæftige sig med spørgsmål omkring videnskabelig mobilitet og teknologisk innovation.

Udviklingslandene: Kommissionen har deltaget i omlægningen af landbrugsforskningen på verdensplan (Internationalt forum i Dresden i maj 2000) og navnlig i Afrika syd for Sahara. Rammeprogrammet har ligeledes været en kilde til initiativer vedrørende strategiske temaer for udviklingslandene såsom udvikling af akvakultur (konferencen i Nice i 2000), bekæmpelse af ørkendannelse og bevarelse af regnskove. Der blev i 2001 lanceret et initiativ, der sigter mod at øge forskningen i de tre sygdomme knyttet til fattigdom (malaria, tuberkulose og AIDS).

2.3.4. Regionale, bilaterale dialoger og internationale forpligtelser

Fællesskabet har i forbindelse med dets tværregionale forbindelser videreført sine bilaterale og regionale dialoger på FTU-området med Asien (ASEM), Afrika (middelhavspartnerskabet og opfølgning af topmødet i Cairo), Latinamerika og de caribiske lande (REALC). Dialogerne fokuserer på problemer af regional betydning og indgår i EU's udenrigspolitik, der går ud på at styrke partnerskabet med disse regioner inden for rammerne af det nyfremkommende vidensamfund og inden for rammerne af støtten til regional integration.

.4. Evaluering af rammeprogrammet

2000 var præget af femårsevalueringen af Fællesskabets forskningsprogrammer²⁴, som foretages af højtstående, uafhængige eksperter i henhold til afgørelserne om disse programmer.

I rapporten om femårsevalueringen af rammeprogrammet, der er udarbejdet under ledelse af Joan Majo, understreges det, at rammeprogrammet bør ses i den bredere sammenhæng, som udgøres af et egentligt europæisk forskningsrum udviklet i tæt samarbejde med medlemsstaterne og de øvrige fællesskabspolitikker, navnlig i lyset af udvidelsen. Hovedvægten bør lægges på videnskabelig og teknologisk ekspertise samt på en koncentring af indsatsen, på fleksibilitet og effektivitet, navnlig gennem en bedre udnyttelse af den række instrumenter, som traktaten åbner mulighed for, samt på en forbedring af forvaltningsstrukturene og –procedurerne. Kommissionen har reageret positivt på gruppens henstillinger og i vid udstrækning taget hensyn hertil i sine forslag til det nye rammeprogram 2002-2006.

I forbindelse med den årlige kontrol med rammeprogrammet i 2000 blev det understreget, at gennemførelsen af det femte rammeprogram er blevet forbedret, navnlig via indførelsen af foranstaltninger til udvikling af det europæiske forskningsrum, SMV'ers deltagelse, forenkling af procedurerne og af informationen til forslagsstillere og via gennemførelsen af henstillingerne fra tidligere tilsynsgrupper. Det anbefales dog at styrke rammeprogrammets

²⁴ Femårsevalueringen af Den Europæiske Unions programmer for forskning og teknologisk udvikling 1995-1999, rapport fra gruppen af uafhængige eksperter og Kommissionens bemærkninger til ekspertgruppens konklusioner og henstillinger (EUR 19426 og KOM(2000)659 af 19.10.2000)

strukturerende virkning og internationale dimension i lyset af gennemførelsen af det europæiske forskningsrum og at styrke Kommissionens forvaltningskultur, navnlig gennem en øget uddelegering af beslutningerne, en passende uddannelse af forskningslederne og en bedre koordinering af visse programmer. Det understreges ligeledes, at der er behov for yderligere at forbedre den information, der gives til potentielle forslagsstillere, og støtten til SMV'er, ligesom der er behov for at fastsætte mål og en tidsplan for procedurerne og for at forbedre Kommissionens interne informationssystem.

2.5. Midtvejsundersøgelse og tilpasning af femte rammeprogram

Midtvejsundersøgelsen²⁵ af det femte rammeprogram, der foretages af Kommissionen i henhold til beslutningen om oprettelse af rammeprogrammet, har resulteret i konklusioner svarende til dem, som femårsevalueringsgruppen og tilsynsgruppen 2000 har fremsat.

Det fastslås, at der er behov for at tilpasse de årlige arbejdsprogrammer for særprogrammerne for dermed navnlig at bidrage til udviklingen af det europæiske forskningsrum gennem en øget koncentreret indsats og gennem lanceringen af pilotprojekter, der er relevante for de foranstaltninger, som påtænkes i det kommende rammeprogram. I denne forbindelse kan nævnes tilskyndelse til at udvikle middelstore til store, målrettede projekter, øget støtte til forskningsinfrastrukturene, koordinering med de nationale foranstaltninger (samordnede foranstaltninger, ekspertgrupper osv.) og oprettelse af tematiske netværk omkring flere emner.

Disse tilpasninger har været genstand for konstruktive drøftelser i programudvalgene og har resulteret i ændringer af arbejdsprogrammerne og i flere tilfælde i mindre tilpasninger af budgetfordelingen inden for det pågældende program.

2.6. Forenkling af forvaltningen

Forenklingen af den administrative forvaltning af rammeprogrammet følger en strategi, der indebærer løbende analyse, evaluering og forbedring af procedurerne med det formål at opnå større effektivitet. Kommissionen har på grundlag af det arbejde, som den interne arbejdsgruppe, der er nedsat med dette formål for øje, har udført, i 2000 indført eller taget initiativ til adskillige foranstaltninger til forenkling og forbedring af den administrative forvaltning af femte rammeprogram, og den mere omfattende reform af Kommissionen har i øvrigt bidraget hertil.

Ud over de ændringer af forvaltningsbestemmelserne, der har til formål at fremskynde evaluering-, udvælgelses- og kontraktforhandlingsprocedurerne, har man besluttet at decentralisere en række interne beslutningsprocedurer til de operationelle forvaltningsinstanser. Mere generelt har man at udvikle uddannelsen af forskningsledere, navnlig på det finansielle område, at nedbringe arbejdsbyrden for de SMV'er, som deltager i rammeprogrammet, og hurtigere at oplyse dem om resultaterne af evalueringen af deres forslag.

Forslaget til rammeprogrammet 2002-2006 afspejler fuldt ud denne vilje til forenkling, effektivitet og nærhed til brugeren, specielt gennem implementering af nye instrumenter med mere flexible management arrangementer.

²⁵ KOM (2000) 612 af 4.10.2000 og SEK (2000) 1780 af 23.10.2000

3. RÅDGIVNINGSMÆSSIGE ASPEKTER

De forskellige rådgivende organer, der bistår Kommissionen med udførelsen af dens institutionelle opgaver og udøvelsen af dens kompetence, har i 2000 i henhold til deres forskellige kompetenceområder deltaget i forvaltningen af rammeprogrammet og i det indledende arbejde i forbindelse med gennemførelsen af det europæiske forskningsrum.

3.1. Udvalget for Videnskabelig og Teknisk Forskning (CREST)

CREST's arbejde har i 2000 været præget af udarbejdelsen af fire rapporter om "Koordinering af FTU-politikkerne", "Nye perspektiver for det europæiske FTU-system", "Nye foranstaltninger til gennemførelse af den europæiske forskning" og "Tværnationalt samarbejde". Disse rapporter er udarbejdet af de arbejdsgrupper, der blev nedsat i 1999 med det formål at bidrage til drøftelserne af den fremtidige europæiske forskningspolitik.

CREST høres regelmæssigt om de nye initiativer inden for FTU og har stillet sig positivt til og indgående drøftet de to meddelelser om det europæiske forskningsrum. Det er ligeledes regelmæssigt blevet informeret om, hvor langt man er kommet med gennemførelsen af femte rammeprogram, om de endelige rapporter om visse undersøgelser ETAN/STRATA samt om de første initiativer i tilknytning til realiseringen af det europæiske forskningsrum, såsom aktionen "Kvinder og videnskab" og arbejdet i de højtstående grupper vedrørende koordinering og vurdering af forskningsforanstaltningerne og foranstaltningerne i tilknytning til forskeres mobilitet, der er blevet truffet i forlængelse af Det Europæiske Råds møde i Lissabon.

Spaniens, Portugals og Frankrigs nationale FTU-politikker er ligeledes blevet præsenteret for udvalget.

3.2. De rådgivende ekspertgrupper

I løbet af 2000 har de rådgivende ekspertgrupper skabt forbindelser mellem programmerne, nærmere betegnet mellem nøgleaktionerne og aktørerne inden for og brugerne af forskningen i overensstemmelse med deres mandat, som er fastlagt i afgørelsen om deres oprettelse fra 1998.

Meddelelsen om det europæiske forskningsrum fra januar 2000 er blevet præsenteret for og drøftet i de rådgivende ekspertudvalg, der generelt har stillet sig meget positivt hertil. Grupperne har ligeledes været meget aktivt inddraget i omstruktureringen af nøgleaktionerne herunder i fastlæggelsen af de reviderede arbejdsprogrammer og planlægningen af indkaldelserne af forslag, og de har bidraget til drøftelserne om forbindelserne mellem forskning, økonomi og samfund inden for deres respektive kompetenceområder.

Kommissionen foretog i februar 2000 nye udnævnelser, navnlig for at tage hensyn til associeringsaftalerne med landene i Central- og Østeuropa og Cypern inden for femte rammeprogram. Deres medlemmers mandat udløb i slutningen af 2000, og disse blev derfor fornyet d. 21. marts 2001 for en periode dækkende den resterende del af rammeprogrammet. Ved denne lejlighed blev næsten tre fjerdedele af de afgående medlemmer udpeget til en ny mandatperiode.

Den 10. oktober 2000 gjorde formændene og næstformændene for de rådgivende ekspertudvalg på et møde med kommissær Busquin status over gruppernes arbejde to år efter, at de blev nedsat. Ved denne lejlighed analyserede de bidraget til fastlæggelsen af

programmernes indhold og deres gennemførelse, samt de igangværende tilpasninger, der indgår i den nye strategi for det europæiske forskningsrum.

3.3. Programudvalgene

De ni programudvalg og udvalget vedrørende bestemmelserne for deltagelse og formidling af resultaterne trådte sammen fyrre gange i løbet af 2000. De er på Kommissionens foranledning blevet hørt omkring hundrede gange, hovedsageligt om forslag til beslutninger om udvælgelsen af forslag. Alle de afgivne udtalelser har været positive. Kommissionen har ligeledes rettet uformelle henvendelser til udvalgene omkring 300 gange for at udveksle synspunkter eller for at indhente oplysninger. I alt har disse høringer resulteret i, at Kommissionen har vedtaget over 200 dokumenter om gennemførelsen af særprogrammerne.

Kommissionen har navnlig konsulteret udvalgene vedrørende en tilpasning af arbejdsprogrammerne for de forskellige særprogrammer for bedre at kunne forfølge de fastsatte mål under hensyntagen til, hvor langt man er kommet med gennemførelsen af hvert enkelt program, og under hensyntagen til den nye referenceramme, som udgøres af det europæiske forskningsrum. Programudvalgene har i deres udtalelser støttet de foranstaltninger, der gør det muligt at påbegynde realiseringen af det europæiske forskningsrum i løbet af femte rammeprogram.

3.4. Grupper på højt niveau

I forlængelse af Rådets resolution af 15. juni 2000 *Den fremtidige europæiske forskning* og i overensstemmelse med den øgede partnerskabsånd mellem Kommissionen og medlemsstaterne har kommissær Busquin oprettet to "Grupper på højt niveau" bestående af repræsentanter for medlemsstaterne udpeget af forskningsministrene.

Den første gruppe, der beskæftiger sig med **benchmarking af de nationale forskningspolitikkers resultater**, kortlægning af videnskabelig ekspertise og etablering af netværk mellem de nationale forskningsprogrammer, påbegyndte sit arbejde i september 2000. Hvad angår benchmarkingen har Kommissionens tjenestegrene og gruppen udarbejdet en metodologi baseret på en fremgangsmåde, der dels er kvantitativ, med 20 indikatorer, og dels kvalitativ, med bistand fra eksterne sagkyndige. Denne metodologi er centreret omkring de fire temaer, der er fastlagt i Rådets resolution nævnt ovenfor. Hvad angår kortlægningen har Kommissionen og gruppen fastsat målene, metodikken samt en første række af områder. Hvad angår etableringen af netværk mellem de nationale programmer har gruppen fremlagt de første oplysninger om, hvor åbne disse er, og hvilken form denne åbning antager, forud for de mere indgående drøftelser, der vil finde sted i de kommende måneder.

Den anden gruppe har fået til opgave at **evaluere situationen omkring forskeres mobilitet i Europa** og påvise hindringerne for denne mobilitet, og metoder til at fjerne disse hindringer. Denne gruppe, der trådte sammen flere gange i 2000 og 2001, har behandlet svarene på et spørgeskema, som medlemsstaterne har udfyldt, og udarbejdet en rapport om forbedring af forskernes mobilitet. Denne rapport lå færdig i april 2001 og har dannet grundlag for meddelelsen *En mobilitetsstrategi for det europæiske forskningsrum*, som Kommissionen vedtog d. 20. juni 2001²⁶.

²⁶ KOM (2001) 331 af 20.06.2001.

4. FREMTIDSPERSPEKTIVER

Den debat om den fremtidige FTU i Europa, der blev lanceret i starten af 2000 med meddelelsen om det europæiske forskningsrum, vil blive udvidet i den kommende periode. Den vil få næring fra de overvejelser, som en række vejledende dokumenter, der er vedtaget eller vil blive vedtaget inden længe, og som definerer temaer og foreslår mål og midler for Unionens fremtidige aktioner på forskningsområdet, giver anledning til.

I den kommende periode vil beslutningsprocessen i forbindelse med vedtagelse af de juridiske rammer for fællesskabsforskningen i 2002-2006 ligeledes blive afsluttet. De forslag til beslutninger om rammeprogrammet og særprogrammerne, som allerede behandles af Europa-Parlamentet og Rådet, vil inden længe blive suppleret med forslag til bestemmelser om deltagelse og formidling af resultater.

I mellemtiden fortsættes arbejdet med at få vedtaget forordningen om EF-patentet, og Det Europæiske Rådgivende Udvalg for Forskning (EURAB), som der blev truffet beslutning om d. 27. juni 2001, vil blive oprettet fra efteråret.

Endelig vil gennemførelsen af femte rammeprogram blive videreført, navnlig med lanceringen af en lang række indkaldelser af forslag i løbet af 2001 for at supplere dækningen af forskningstemaer og nå de mål, der er fastsat i særprogrammerne og præciseret i de tilsvarende arbejdsprogrammer.

4.1 Realisering og gennemførelse af det europæiske forskningsrum

De debattemaer, der vil blive uddybet, omfatter alle dimensioner af forskningspolitikken og dens forbindelser til samfundet. De omfatter navnlig en styrkelse af forbindelserne mellem videnskab, samfund og borgere, hensyntagen til de regionale og internationale dimensioner i Unionens forskningspolitik, udvikling af en strategi til forbedring af forskeres mobilitet, udvikling af en europæisk politik på forskningsinfrastrukturområdet, integrering af kønsaspektet i den politiske forskningsproces, kortlægning af ekspertise og benchmarking af resultaterne af de nationale forsknings- og innovationspolitikker i Europa.

Disse overvejelser befinder sig i forskellige faser og giver eventuelt anledning til midtvejsrapporter, der kan bidrage til den igangværende politiske debat. En rapport om benchmarking af resultaterne af forskningspolitikkerne i Europa blev allerede fremlagt på Rådets møde d. 26. juni 2001. Den første "Innovationsresultattavle for 2001" blev offentliggjort i september 2001. Et arbejdsdokument fra Kommissionen om kortlægning af ekspertise forventes at ligge klart i slutningen af 2001.

4.2 Beslutningsprocessen i forbindelse med vedtagelse af de juridiske rammer

Det forberedende arbejde til rammeprogrammet 2002-2006 mandede ud i vedtagelsen af de formelle forslag d. 21. februar 2001, som gav anledning til den første udveksling af synspunkter mellem forskningsministrene forsamlet til et uformelt møde i Uppsala d. 3. marts og en vejledende debat på Rådets (forskning) møde d. 26. juni 2001. Europa-Parlamentets udtalelse skulle foreligge i sidste kvartal af 2001. Dette skulle gøre det muligt for Rådet at fastlægge sin "fælles holdning" inden årets udgang. Denne tidsplan for førstebehandling falder i tråd med Det Europæiske Råds tidsplan, der indebærer vedtagelse i midten af 2002, så gennemførelsen kan påbegyndes senest i starten af 2003.

Forslagene til afgørelser om de fem særprogrammer samt meddelelsen om gennemførelse af artikel 169, der blev vedtaget d. 30. maj 2001, vil blive detaljeret behandlet af Europa-Parlamentet og Rådet, så snart førstebehandlingen af rammeprogrammet er afsluttet. Kommissionen vil, som den meddelte i forbindelse med vedtagelsen af forslaget til særprogrammet "integrering og styrkelse af det europæiske forskningsrum", i efteråret fremlægge forslag til et ændret dokument, hvori præciseres indholdet af og retningslinjerne for gennemførelse af kapitlet om "Foregribelse af Unionens videnskabelige og teknologiske behov", navnlig for så vidt angår det arbejde, der skal udføres i programmets første år.

Forslagene til bestemmelser for deltagelse og formidling af resultaterne, som Kommissionen vedtog den 10. september, vil ligeledes blive behandlet i den periode, vi nu går ind i, og vil således supplere lovgivningsinstrumentet vedrørende det nye rammeprogram.

BILAG I: Statistiske og finansielle data

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORKLARINGER	29
Tabel 1A: Sammenfatning af det femte rammeprogram 2000 - indkomne forslag	30
Tabel 1B: Sammenfatning af det femte rammeprogram 2000 - forslag, der er udvalgt til finansiering.....	31
Tabel 1C: Sammenfatning af det femte rammeprogram 2000 - indgåede kontrakter.....	32
Tabel 2A: Fordeling af indgåede kontrakter pr. aktionstype (i mio. EUR)	33
Tabel 2B: Fordeling af kontrakter indgået i 2000 pr. aktionstype (i %)	36
Tabel 3A - Fordeling af indgåede kontrakter pr. modtagertype (i mio. EUR).....	39
Tabel 3B:Fordeling af indgåede kontrakter pr. modtagertype (i %)	42
Tabel 4 - Fordeling af indkomne forslag pr. land	45
Tabel 5A - Fordeling af indgåede kontrakter pr. land - Deltagelser pr. særprogram.....	47
Tabel 5B - Fordeling af indgåede kontrakter pr. land - Deltagelser pr. aktionstype og pr. modtagertype.....	49
Tabel 6: Samarbejdsforbindelser mellem landene i de indgåede kontrakter.....	51
Tabel 7: Finansiering af det femte rammeprogram	52
Tabel 8A: Forpligtelser for EU-forskningen i perioden 1984-2002 (løbende priser)	53
Tabel 8B: Forpligtelser for EU-forskningen i perioden 1984-2002 (faste 2000-priser)	54
Tabel 9: Anvendte landekoder	55

FORKLARINGER

- I gruppen "kandidatlande og associerede lande" er alle lande kandidater og associerede undtagen Tyrkiet, som er kandidatland, men ikke associeret med rammeprogrammet.
- Data vedrørende antal forslag, der er modtaget, udvalgt og finansieret, gør det ikke muligt at måle medlemsstaternes "succesrate". Et forslag, som udvælges i år (n), kan være indkommet i år (n-1) eller blive finansieret i år (n+1).
- Data vedrørende stipendiekontrakter angår antal forslag, der er modtaget, udvalgt og finansieret. I henhold til stipendiets art kan der ydes støtte til en eller flere stipendiater, uden at antallet af stipendiater dog svarer til antallet af deltagere i kontrakten.
- En medlemsstats repræsentation i de indkomne forslag er antallet af forslag, som mindst en enhed i denne stat deltager i. Derimod er en medlemsstats deltagelse i de indgåede kontrakter det samlede antal gange, enheder fra denne medlemsstat indgår i kontrakterne. Deltagelsen er med andre ord højere end repræsentationen.
- Der består en samarbejdsforbindelse mellem to enheder, hvis de deltager i samme projekt. Denne samarbejdsforbindelse registreres en gang, når de to enheder kommer fra samme land (på diagonalen i tabellen over samarbejdsforbindelser) og to gange, når enhederne kommer fra forskellige lande: en gang som samarbejdsforbindelse mellem land A og land B, en gang som samarbejdsforbindelse mellem land B og land A. Det samlede antal samarbejdsforbindelser er med andre ord summen af forbindelser mellem enheder i samme land og halvdelen af forbindelserne mellem forskellige lande.

TABEL 1A: SAMMENFATNING AF DET FEMTE RAMMEPROGRAM 2000 - INDKOMNE FORSLAG

	FORSLAG INDKOMMET I 2000				
	A	B	C=B/A	D	E=D/A
	Antal forslag	Antal deltagelser	Antal deltagelser pr. forslag	Ansøgt støttebeløb (mio. EUR)	Gennemsnitligt ansøgt støttebeløb pr. forslag (mio. EUR)
Aktioner med omkostningsdeling	9.514	67.419	7,09	14.621,43	1,54
- heraf F&U-projekter	7.333	55.793	7,61	12.861,95	1,75
- heraf demonstrationsprojekter	170	1.100	6,47	325,25	1,91
- heraf kombinerede projekter	450	4.116	9,15	893,50	1,99
- heraf støtte til infrastruktur	0	-	-	-	-
- heraf samarbejdsforskning	667	4.476	6,71	524,22	0,79
- heraf sonderingspræmier	894	1.934	2,16	16,51	0,02
Stipendier	2.559	4.605	1,80	345,03	0,13
Støtte til netværk	506	6.957	13,75	522,12	1,03
Samordnede aktioner	180	2.269	12,61	136,74	0,76
Ledsageforanstaltninger	2649	10.316	3,89	1.240,92	0,47
I alt	15.408	91.566	5,94	16.866,24	1,09

TABEL 1B: SAMMENFATNING AF DET FEMTE RAMMEPROGRAM 2000 - FORSLAG, DER ER UDVALGT TIL FINANSIERING

	FORSLAG UDVALGT TIL FINANSIERING I 2000				
	A	B	C=B/A	D	E=D/A
	Antal forslag	Antal deltagelser	Antal deltagelser pr. forslag	Ansøgt støttebeløb (mio. EUR)	Gennemsnitligt ansøgt støttebeløb pr. forslag (mio. EUR)
Aktioner med omkostningsdeling	2.250	15.777	7,01	3.330,97	1,48
- heraf F&U-projekter	1.483	12.006	8,10	2.841,45	1,92
- heraf demonstrationsprojekter	36	254	7,06	85,67	2,38
- heraf kombinerede projekter	75	886	11,81	212,66	2,84
- heraf støtte til infrastruktur	0	0	-	0	-
- heraf samarbejdsforskning	251	1.751	6,98	183,73	0,73
- heraf sonderingspræmier	405	880	2,17	7,46	0,02
Stipendier	794	1.269	1,60	135,64	0,17
Støtte til netværk	305	3822	12,53	356,69	1,17
Samordnede aktioner	62	881	14,21	51,30	0,83
Ledsageforanstaltninger	1.002	3.526	3,52	418,81	0,42
I alt	4.413	25.275	5,73	4.293,41	0,97

TABEL 1C: SAMMENFATNING AF DET FEMTE RAMMEPROGRAM 2000 - INDGÅEDE KONTRAKTER

	KONTRAKTER INDGÅET I 2000				
	A	B	C=B/A	D	E=D/A
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Antal deltagelser pr. kontrakt	Ansøgt støttebeløb (mio. EUR)	Gennemsnitligt ansøgt støttebeløb pr. forslag (mio. EUR)
Aktioner med omkostningsdeling	2.426	15.679	6,46	3122,56	1,29
- heraf F&U-projekter	1.948	14.343	7,36	3.002,26	1,54
- heraf demonstrationsprojekter	10	97	9,70	15,61	1,56
- heraf kombinerede projekter	18	154	8,56	24,70	1,37
- heraf støtte til infrastruktur	66	66	1,00	50,98	0,77
- heraf samarbejdsforskning	44	332	7,55	21,47	0,49
- heraf sonderingspræmier	340	687	2,02	7,54	0,02
Stipendier	1.113	1.660	1,49	173,47	0,16
Støtte til netværk	293	2.777	9,48	302,88	1,03
Samordnede aktioner	61	403	6,61	27,65	0,45
Ledsageforanstaltninger	925	2.501	2,70	257,76	0,28
I alt	4.818	23.020	4,78	3.884,32	0,81

TABEL 2A: FORDELING AF INDGÅEDE KONTRAKTER PR. AKTIONSTYPE (I MIO. EUR)

	ALLE KONTRAKTER UNDER RP5 INDGÅET I 2000					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGEFORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gns. antal delt. pr. kontrakt	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Gns. øk. bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)
LIVSKVALITET	927	4517	4,87	875,83	944,81	634	808,83	194	33,49	17	11,30	37	19,77	45	2,45
Fødevarer, ernæring og sundhed	138	644	4,67	111,25	0,81	98	98,01	25	4,32	3	2,77	6	5,74	6	0,40
Bekæmpelse af infektionssygdomme	102	548	5,37	118,34	1,16	70	108,63	22	4,39	1	0,70	8	4,57	1	0,04
Cellefabrikken	148	712	4,81	152,63	1,03	101	144,79	38	5,38	2	2,21		0,00	7	0,25
Miljø og sundhed	63	309	4,90	59,39	0,94	44	56,22	14	2,37	0	0,00	3	0,37	2	0,40
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	226	1.037	4,59	170,35	0,75	159	159,32	43	6,81	0	0,00	7	3,28	17	0,94
Befolkningens aldring og handicap	60	280	4,67	58,34	0,97	42	54,77	14	2,72	1	0,39	1	0,42	2	0,04
FTU-aktiviteter af generisk karakter	170	898	5,28	191,83	1,13	114	178,39	32	6,51	4	2,65	10	3,90	10	0,38
Støtte til infrastrukturer	20	89	4,45	13,70	0,69	6	8,69	6	0,96	6	2,57	2	1,48	0	0,00
INFORMATIONSSAMFUNDET	622	4051	6,51	838,97	1,35	385	686,58	15	3,00	27	24,89	2	0,80	193	123,70
Systemer og tjenester for borgerne	104	729	7,01	131,90	1,27	82	117,93	0	0,00	2	1,68	0	0,00	20	12,28
Nye arbejdsmetoder og ehandel	131	878	6,70	124,34	0,95	61	77,77	0	0,00	5	5,12	2	0,80	63	40,65
Multimedieindhold og -værktøjer	76	547	7,20	101,64	1,34	58	91,05	0	0,00	1	0,55	0	0,00	17	10,04
Vigtige teknologier og infrastrukturer	148	838	5,66	210,19	1,42	82	173,72	0	0,00	5	3,72	0	0,00	61	32,75
Fællestemaer for hele programmet	47	379	8,06	74,08	1,58	38	61,24	0	0,00	2	1,57	0	0,00	7	11,26
FTU-aktiviteter af generisk karakter	50	284	5,68	61,70	1,23	43	58,51	0	0,00	3	2,80	0	0,00	4	0,40
Støtte til infrastrukturer	66	396	6,00	135,13	2,05	21	106,35	15	3,00	9	9,46	0	0,00	21	16,32
BÆREDYGTIG VÆKST	542	4054	7,48	821,73	1,52	499	790,08		0,00	13	15,75	0	0,00	30	15,91
Innovative produkter, processer og organisation	185	1.095	5,92	177,34	0,96	176	173,91	0	0,00	2	2,73	0	0,00	7	0,70
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	32	393	12,28	64,79	2,02	17	40,50	0	0,00	8	11,00	0	0,00	7	13,28
Land- og søtransportteknologier	82	647	7,89	119,92	1,46	81	119,79	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Nye perspektiver for luftfarten	62	750	12,10	259,67	4,19	56	258,20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	1,46
FTU-aktiviteter af generisk karakter	179	1.149	6,42	198,79	1,11	169	197,66	0	0,00	1	0,78	0	0,00	9	0,34
Støtte til infrastrukturer	2	20	10,00	1,24	0,62	0	0,00	0	0,00	2	1,24	0	0,00	0	0,00

	ALLE KONTRAKTER INDGÅET UNDER RP5					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gns. antal delt. pr. kontrakt	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Gns. øk. bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)
ENERGI OG MILJØ	443	3237	7,31	447,44	1,01	399	434,00	14	2,08	9	8,03	6	2,17	15	1,15
MILJØ	251	2048	8,16	277,92	1,11	235	269,99	0	0,00	5	5,87	5	1,91	6	0,15
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	67	447	6,67	75,41	1,13	64	74,60	0	0,00	1	0,77		0,00	2	0,04
Global forandring, klima og biodiversitet	87	768	8,83	98,87	1,14	79	97,26	0	0,00	1	0,47	3	1,03	4	0,11
Bæredygtig forvaltning af havmiljø	32	235	7,34	40,21	1,26	32	40,21	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bæredygtig forvaltning af de marine økosystemer															
Fremtidens by og kulturarven	32	299	9,34	32,41	1,01	29	30,49	0	0,00	2	1,67	1	0,25	0	0,00
FTU-aktiviteter af generisk karakter	23	172	7,48	18,19	0,79	23	18,19	0	0,00		0,00	0	0,00	0	0,00
Støtte til forskningsinfrastrukturer	10	127	12,70	12,83	1,28	8	9,24	0	0,00	1	2,96	1	0,63	0	0,00
ENERGI	192	1189	6,19	169,52	0,88	164	164,01	14	2,08	4	2,16	1	0,26	9	1,00
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	80	458	5,73	70,12	0,88	68	68,12	6	0,70	1	0,59	0	0	5	0,70
Økonomisk, effektiv energi	105	657	6,26	96,46	0,92	90	93,16	8	1,37	2	1,37	1	0,26	4	0,30
FTU-aktiviteter af generisk karakter	7	74	10,57	2,94	0,42	6	2,73	0	0,00	1	0,20	0	0,00	0	0
NUKLEAR ENERGI	307	1316	4,29	232,59	0,76	259	224,20	10	1,01	17	4,98	9	1,80	12	0,59
Kontrolleret termonuklear fusion	168	232	1,38	138,58	0,01	166	138,33	2	0,24	0	0,00	0	0,00	0	
Nuklear fission	93	735	7,90	66,69	0,08	68	61,62	6	0,57	9	3,19	4	1,06	6	0,25
FTU-aktiviteter af generisk karakter	37	244	6,59	25,37	0,18	25	24,25	2	0,20	1	0,20	3	0,39	6	0,33
Støtte til infrastrukturer	9	105	11,67	1,95	1,30	0		0	0,00	7	1,60	2	0,35	0	0,00
INTERNATIONAL ROLLE	236	960	4,07	105,46	0,45	106	74,11	25	2,21	1	0,36	7	3,12	97	25,66
Lande i førtiltrædelsesfasen	41	49	1,20	20,05	0,49	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	41	20,05
NIS og CØEL i førtiltrædelsesfasen	64	363	5,67	29,79	0,47	50	27,64	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14	2,14
Partnerlande i Middelhavsområdet	28	130	4,64	12,82	0,46	15	11,25	0	0,00	0	0,00	2	0,99	11	0,57
Udviklingslande	73	354	4,85	39,68	0,54	41	35,21	0	0,00	1	0,36	5	2,12	26	1,98
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	3	4	1,33	0,42	0,14	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	3	0,42
Stipendier til udviklingslande	8	24	3,00	0,17	0,02	0	0,00	8	0,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stipendier til forskere fra EU	17	34	2,00	2,04	0,12	0	0,00	17	2,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Koordination	2	2	1,00	0,49	0,25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,49

	ALLE KONTRAKTER INDGÅET UNDER RP5					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gns. antal delt. pr. kontrakt	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Gns. øk. bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)
INNOVATION - SMV	171	994	5,81	94,55	0,55	39	21,97	0	0,00	4	2,94	0	0,00	128	69,64
Fremme af innovation	21	144	6,86	16,91	0,81	15	12,59	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	4,32
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	97	362	3,73	48,56	0,50	24	9,38	0	0,00	4	2,94	0	0,00	69	36,24
Økonomisk og teknologisk information	53	488	9,21	29,08	0,55	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	53	29,08
MENNESKELIGE POTENTIALE	1570	3891	2,48	467,73	0,30	105	82,78	855	131,68	205	234,62	0	0,00	405	18,66
Uddannelsesnet for forskere	167	1.339	8,02	218,66	1,31	0	0,00	0	0,00	167	218,66	0	0,00	0	0,00
Marie Curie-stipendier	855	1.368	1,60	131,68	0,15	0	0,00	855	131,68	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Adgang til forskningsinfrastrukturer	87	313	3,60	62,24	0,72	68	53,23	0	0,00	19	9,01	0	0,00	0	0,00
Samfundsøkonomisk forskning	43	303	7,05	31,54	0,73	37	29,55	0	0,00	6	1,99	0	0,00	0	0,00
Offentlighedens forståelse	14	82	5,86	3,40	0,24	0	0,00	0	0,00	8	2,40	0	0,00	6	1,00
Støtte til VITEK-politikker	8	90	11,25	3,38	0,42	0	0,00	0	0,00	5	2,54	0	0,00	3	0,83
Fremme af VITEK	396	396	1,00	16,82	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	396	16,82
I ALT RP5 I 2000	4.818	23.020	4,78	3884,32	0,81	2.426	3122,56	1113	173,47	293	302,88	61	27,66	925	257,76

TABEL 2B: FORDELING AF KONTRAKTER INDGÅET I 2000 PR. AKTIONSTYPE (1 %)

	ALLE KONTRAKTER UNDER RP5 INDGÅET I 2000					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELIN G		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gns. antal delt. pr. kontrakt	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Gns. øk. bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)
LIVSKVALITET	927	4517	4,87	875,83	944,81	68,39 %	92,35 %	20,93 %	3,82 %	1,83 %	1,29 %	3,99 %	2,26 %	4,85 %	0,28 %
Fødevarer, ernæring og sundhed	138	644	4,67	111,25	0,81	71,01 %	88,10 %	18,12 %	3,88 %	2,17 %	2,49 %	4,35 %	5,16 %	4,35 %	0,36 %
Bekæmpelse af infektionssygdomme	102	548	5,37	118,34	1,16	68,63 %	91,79 %	21,57 %	3,71 %	0,98 %	0,59 %	7,84 %	3,86 %	0,98 %	0,03 %
Cellefabrikken	148	712	4,81	152,63	1,03	68,24 %	94,86 %	25,68 %	3,52 %	1,35 %	1,45 %	0,00 %	0,00 %	4,73 %	0,16 %
Miljø og sundhed	63	309	4,90	59,39	0,94	69,84 %	94,66 %	22,22 %	3,99 %	0,00 %	0,00 %	4,76 %	0,62 %	3,17 %	0,67 %
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	226	1.037	4,59	170,35	0,75	70,35 %	93,53 %	19,03 %	4,00 %	0,00 %	0,00 %	3,10 %	1,93 %	7,52 %	0,55 %
Befolkningens aldring og handicap	60	280	4,67	58,34	0,97	70,00 %	93,88 %	23,33 %	4,66 %	1,67 %	0,67 %	1,67 %	0,72 %	3,33 %	0,07 %
FTU-aktiviteter af generisk karakter	170	898	5,28	191,83	1,13	67,06 %	92,99 %	18,82 %	3,39 %	2,35 %	1,38 %	5,88 %	2,03 %	5,88 %	0,20 %
Støtte til infrastrukturer	20	89	4,45	13,70	0,69	30,00 %	63,43 %	30,00 %	7,01 %	30,00 %	18,76 %	10,00 %	10,80 %	0,00 %	0,00 %
INFORMATIONSSAMFUNDET	622	4051	6,51	838,97	1,35	61,90 %	81,84 %	2,41 %	0,36 %	4,34 %	2,97 %	0,32 %	0,10 %	31,03 %	14,74 %
Systemer og tjenester for borgerne	104	729	7,01	131,90	1,27	78,85 %	89,41 %	0,00 %	0,00 %	1,92 %	1,27 %	0,00 %	0,00 %	19,23 %	9,31 %
Nye arbejdsmetoder og ehandel	131	878	6,70	124,34	0,95	46,56 %	62,55 %	0,00 %	0,00 %	3,82 %	4,12 %	1,53 %	0,64 %	48,09 %	32,69 %
Multimedieindhold og -værktøjer	76	547	7,20	101,64	1,34	76,32 %	89,58 %	0,00 %	0,00 %	1,32 %	0,54 %	0,00 %	0,00 %	22,37 %	9,88 %
Vigtige teknologier og infrastrukturer	148	838	5,66	210,19	1,42	55,41 %	82,65 %	0,00 %	0,00 %	3,38 %	1,77 %	0,00 %	0,00 %	41,22 %	15,58 %
Fællestemaer for hele programmet	47	379	8,06	74,08	1,58	80,85 %	82,67 %	0,00 %	0,00 %	4,26 %	2,12 %	0,00 %	0,00 %	14,89 %	15,20 %
FTU-aktiviteter af generisk karakter	50	284	5,68	61,70	1,23	86,00 %	94,83 %	0,00 %	0,00 %	6,00 %	4,54 %	0,00 %	0,00 %	8,00 %	0,65 %
Støtte til infrastrukturer	66	396	6,00	135,13	2,05	31,82 %	78,70 %	22,73 %	2,22 %	13,64 %	7,00 %	0,00 %	0,00 %	31,82 %	12,08 %
BÆREDYGTIG VÆKST	542	4054	7,48	821,73	1,52	92,07 %	96,15 %	0,00 %	0,00 %	2,40 %	1,92 %	0,00 %	0,00 %	5,54 %	1,94 %
Innovative produkter, processer og organisation	185	1.095	5,92	177,34	0,96	95,14 %	98,07 %	0,00 %	0,00 %	1,08 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	3,78 %	0,39 %
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	32	393	12,28	64,79	2,02	53,13 %	62,51 %	0,00 %	0,00 %	25,00 %	16,98 %	0,00 %	0,00 %	21,88 %	20,50 %
Land- og søtransportteknologier	82	647	7,89	119,92	1,46	98,78 %	99,89 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,22 %	0,10 %
Nye perspektiver for luftfarten	62	750	12,10	259,67	4,19	90,32 %	99,43 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	9,68 %	0,56 %
FTU-aktiviteter af generisk karakter	179	1.149	6,42	198,79	1,11	94,41 %	99,43 %	0,00 %	0,00 %	0,56 %	0,39 %	0,00 %	0,00 %	5,03 %	0,17 %
Støtte til infrastrukturer	2	20	10,00	1,24	0,62	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

	ALLE KONTRAKTER INDGÅET UNDER RP5					AKTIONER MED OMKOSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gns. antal delt. pr. kontrakt	Øk. bidrag fra EU (mio. EUR)	Gns. øk. bidrag pr. kontrakt (mio. EUR)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)
ENERGI OG MILJØ	443	3237	7,31	447,44	1,01	79,31 %	95,17 %	2,41 %	0,38 %	1,72 %	1,51 %	1,21 %	0,49 %	15,34 %	2,45 %
MILJØ	251	2048	8,16	277,92	1,11	93,63 %	97,15 %	0,00 %	0,00 %	1,99 %	2,11 %	1,99 %	0,69 %	2,39 %	0,05 %
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	67	447	6,67	75,41	1,13	95,52 %	98,93 %	0,00 %	0,00 %	1,49 %	1,02 %	0,00 %	0,00 %	2,99 %	0,05 %
Global forandring, klima og biodiversitet	87	768	8,83	98,87	1,14	90,80 %	98,37 %	0,00 %	0,00 %	1,15 %	0,48 %	3,45 %	1,04 %	4,60 %	0,11 %
Bæredygtig forvaltning af de marine økosystemer	32	235	7,34	40,21	1,26	100,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Fremtidens by og kulturarven	32	299	9,34	32,41	1,01	90,63 %	94,08 %	0,00 %	0,00 %	6,25 %	5,15 %	3,13 %	0,77 %	0,00 %	0,00 %
FTU-aktiviteter af generisk karakter	23	172	7,48	18,19	0,79	100,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Støtte til forskningsinfrastrukturer	10	127	12,70	12,83	1,28	80,00 %	72,02 %	0,00 %	0,00 %	10,00 %	23,07 %	10,00 %	4,91 %	0,00 %	0,00 %
ENERGI	192	1189	6,19	169,52	0,88	85,42%	96,75%	7,29%	1,23%	2,08%	1,27%	0,52%	0,15%	4,69%	0,59%
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	80	458	5,73	70,12	0,88	85,00%	97,15%	7,50%	1,00%	1,25%	0,84%	0,00%	0,00%	6,25%	1,00%
Økonomisk, effektiv energi	105	657	6,26	96,46	0,92	85,71%	96,58%	7,62%	1,42%	1,90%	1,42%	0,95%	0,27%	3,81%	0,31%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	7	74	10,57	2,94	0,42	85,71%	92,86%	0,00%	0,00%	14,29%	6,80%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
NUKLEAR ENERGI	307	1316	4,29	232,59	0,76	84,36 %	96,39 %	3,26 %	0,43 %	5,54 %	2,14 %	2,93 %	0,77 %	3,91 %	0,25 %
Kontrolleret termonuklear fusion	168	232	1,38	138,58	0,01	98,81 %	99,82 %	1,19 %	0,17 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Nuklear fission	93	735	7,90	66,69	0,08	73,12 %	92,40 %	6,45 %	0,85 %	9,68 %	4,78 %	4,30 %	1,59 %	6,45 %	0,37 %
FTU-aktiviteter af generisk karakter	37	244	6,59	25,37	0,18	67,57 %	95,59 %	5,41 %	0,79 %	2,70 %	0,79 %	8,11 %	1,54 %	16,22 %	1,30 %
Støtte til infrastrukturer	9	105	11,67	1,95	1,30	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	77,78 %	82,05 %	22,22 %	17,95 %	0,00 %	0,00 %
INTERNATIONAL ROLLE	236	960	4,07	105,46	0,45	44,92 %	70,27 %	10,59 %	2,10 %	0,42 %	0,34 %	2,97 %	2,96 %	41,10 %	24,33 %
Lande i førtiltrædelsesfasen	41	49	1,20	20,05	0,49	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %
NIS og CØEL i førtiltrædelsesfasen	64	363	5,67	29,79	0,47	78,13 %	92,78 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	21,88 %	7,18 %
Partnerlande i Middelhavsområdet	28	130	4,64	12,82	0,46	53,57 %	87,75 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	7,14 %	7,72 %	39,29 %	4,45 %
Udviklingslande	73	354	4,85	39,68	0,54	56,16 %	88,73 %	0,00 %	0,00 %	1,37 %	0,91 %	6,85 %	5,34 %	35,62 %	4,99 %
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	3	4	1,33	0,42	0,14	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %
Stipendier til udviklingslande	8	24	3,00	0,17	0,02	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Stipendier til forskere fra EU	17	34	2,00	2,04	0,12	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Koordination	2	2	1,00	0,49	0,25	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %

	ALLE KONTRAKTER INDGÅET UNDER RP5					AKTIONER MED OMKØSTNINGSDELING		STIPENDIER		STØTTE TIL NETVÆRK		SAMORDNEDE AKTIONER		LEDSAGE-FORANSTALTNINGER	
	A	B	C=B/A	D	E=D/A	F	R	H	I	J	K	L	M	N	O
	Antal indgåede kontrakter	Antal deltagelser	Gns. antal delt. pr. kontrakt	Øk. bidrag fra EU (%)	Gns. øk. bidrag pr. kontrakt (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)	Antal indgåede kontrakter	Øk. bidrag fra EU (%)
INNOVATION - SMV	171	994	5,81	94,55	0,55	22,81 %	23,24 %	0,00 %	0,00 %	2,34 %	3,11 %	0,00 %	0,00 %	74,85 %	73,65 %
Fremme af innovation	21	144	6,86	16,91	0,81	71,43 %	74,45 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	28,57 %	25,55 %
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	97	362	3,73	48,56	0,50	24,74 %	19,32 %	0,00 %	0,00 %	4,12 %	6,05 %	0,00 %	0,00 %	71,13 %	74,63 %
Økonomisk og teknologisk information	53	488	9,21	29,08	0,55	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100 %	100,00 %
MENNESKELIGE POTENTIALE	1570	3891	2,48	467,73	0,30	6,69 %	17,70 %	54,46 %	28,15 %	13,06 %	50,16 %	0,00 %	0,00 %	25,80 %	3,99 %
Uddannelsesnet for forskere	167	1.339	8,02	218,66	1,31	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Marie Curie-stipendier	855	1.368	1,60	131,68	0,15	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Adgang til forskningsinfrastrukturer	87	313	3,60	62,24	0,72	78,16 %	85,52 %	0,00 %	0,00 %	21,84 %	14,48 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Samfundsøkonomisk forskning	43	303	7,05	31,54	0,73	86,05 %	93,69 %	0,00 %	0,00 %	13,95 %	6,31 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Offentlighedens forståelse	14	82	5,86	3,40	0,24	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	57,14 %	70,59 %	0,00 %	0,00 %	42,86 %	29,41 %
Støtte til VITEK-politikker	8	90	11,25	3,38	0,42	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	62,50 %	75,44 %	0,00 %	0,00 %	37,50 %	24,56 %
Fremme af VITEK	396	396	1,00	16,82	0,04	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100 %	100 %
I ALT RP5 I 2000	4955	23714	4,79	3981,1	0,80	50,35%	80,39%	23,10%	4,47%	6,08%	7,80%	1,27%	0,71%	19,20%	6,64%

TABEL 3A - FORDELING AF INDGÅEDE KONTRAKTER PR. MODTAGERTYPE (I MIO. EUR)

	MODTAGERTYPER										heraf SMV			
	Højere udd.inst.		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet ²⁷		I ALT		Alle SMV		SMV-sektor virksomheder	
	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser
LIVSKVALITET	401,23	1.789	353,35	1.634	75,07	575	46,20	519	875,84	4.517	111,94	904	75,28	694
Fødevarer, ernæring og sundhed	43,01	191	45,86	228	9,27	97	13,11	128	111,25	644	18,97	193	11,30	152
Bekæmpelse af infektionssygdomme	51,10	232	45,26	184	14,82	65	7,16	67	118,34	548	12,45	74	7,40	41
Cellefabrikken	75,96	308	56,91	251	15,39	101	4,37	52	152,63	712	20,96	140	16,93	119
Miljø og sundhed	26,46	126	27,78	137	4,21	25	0,94	21	59,39	309	5,93	41	3,06	27
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	71,88	322	78,11	412	15,29	178	5,07	125	170,35	1.037	35,06	325	25,11	265
Befolkningens aldring og handicap	34,89	149	18,09	87	3,91	28	1,45	16	58,34	280	2,85	27	1,88	20
FTU-aktiviteter af generisk karakter	93,10	431	77,01	309	11,56	78	10,16	80	191,83	898	14,77	92	9,07	62
Støtte til infrastrukturer	4,82	30	4,33	26	0,62	3	3,94	30	13,70	89	0,94	12	0,54	8
INFORMATIONSSAMFUNDET	189,22	1.022	121,43	572	528,32	2.457	0,00	0	838,97	4.051	285,15	1.182	279,33	1.124
Systemer og tjenester for borgerne	20,95	92	17,30	82	93,65	555	0,00	0	131,90	729	55,52	302	53,66	280
Nye arbejdsmetoder og ehandel	20,63	123	12,99	82	90,73	673	0,00	0	124,34	878	54,08	414	52,17	400
Multimedieindhold og -værktøjer	37,14	198	19,01	82	45,50	267	0,00	0	101,64	547	23,20	124	22,13	112
Vigtige teknologier og infrastrukturer	39,01	178	36,35	121	134,83	539	0,00	0	210,19	838	40,57	193	40,22	190
Fællestemaer for hele programmet	21,57	133	11,02	48	41,49	198	0,00	0	74,08	379	15,56	69	15,02	64
FTU-aktiviteter af generisk karakter	38,12	181	14,02	63	9,56	40	0,00	0	61,70	284	3,90	13	3,90	13
Støtte til infrastrukturer	11,83	117	10,75	94	112,56	185	0,00	0	135,13	396	92,31	67	92,23	65
BÆREDYGTIG VÆKST	163,16	758	212,78	1.056	437,10	2.183	8,69	57	821,73	4.054	169,27	1.325	150,50	1.219
Innovative produkter, processer og organisation	39,48	172	46,75	220	90,32	695	0,79	8	177,34	1.095	64,39	554	58,65	528
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	10,67	64	18,72	112	29,87	185	5,53	32	64,79	393	5,74	34	4,93	29
Land- og søtransportteknologier	28,16	129	33,62	159	57,76	357	0,37	2	119,92	647	19,45	148	17,36	137
Nye perspektiver for luftfarten	33,06	164	40,67	189	184,82	390	1,11	7	259,67	750	20,90	134	18,55	116
FTU-aktiviteter af generisk karakter	51,78	229	72,29	365	73,90	548	0,81	7	198,79	1.149	58,25	451	50,48	405
Støtte til infrastrukturer	0,00	0	0,73	11	0,43	8	0,08	1	1,24	20	0,54	4	0,54	4

²⁷ Denne kategori omfatter deltagelser, som ikke har kunnet medtages under de første tre kategorier.

	MODTAGERTYPER										heraf SMV			
	Højere udd.inst.		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT		Alle SMV		SMV-sektor virksomheder	
	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser
ENERGI OG MILJØ	172,57	1.108	178,07	1.240	94,42	867	2,38	22	447,44	3.237	109,90	968	73,34	691
MILJØ	129,02	840	117,10	854	30,56	342	1,24	12	277,92	2.048	68,41	568	37,84	348
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	38,61	196	27,24	149	8,89	98	0,65	4	75,41	447	15,82	126	10,39	90
Global forandring, klima og biodiversitet	45,14	327	46,38	364	6,88	71	0,47	6	98,87	768	21,11	167	8,78	90
Bæredygtig forvaltning af de marine økosystemer	19,64	101	18,94	106	1,63	28	0,00	0	40,21	235	11,25	67	6,01	41
Fremtidens by og kulturarven	12,67	99	10,47	96	9,25	103	0,02	1	32,41	299	11,70	111	7,73	77
FTU-aktiviteter af generisk karakter	7,00	61	7,61	75	3,49	35	0,10	1	18,19	172	5,84	60	4,46	36
Støtte til infrastrukturer	5,96	56	6,46	64	0,41	7	0,00	0	12,83	127	2,69	37	0,46	14
ENERGI	43,55	268	60,97	386	63,86	525	1,14	10	169,52	1.189	41,49	400	35,50	343
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	20,23	118	22,50	135	26,94	201	0,45	4	70,12	458	15,28	152	13,07	131
Økonomisk, effektiv energi	22,62	136	37,15	223	36,02	293	0,68	5	96,46	657	24,70	217	21,52	193
FTU-aktiviteter af generisk karakter	0,70	14	1,32	28	0,90	31	0,01	1	2,94	74	1,51	31	0,91	19
NUKLEAR ENERGI	27,88	218	128,31	817	75,46	269	0,94	12	232,59	1.316	13,40	163	7,94	103
Kontrolleret termonuklear fusion	7,91	26	68,12	168	62,54	38	0,00	0	138,58	232	0,57	2	0,57	2
Nuklear fusion	10,78	104	44,69	441	10,34	182	0,89	8	66,69	735	10,01	113	5,79	70
FTU-aktiviteter af generisk karakter	8,82	76	14,17	140	2,35	26	0,03	2	25,37	244	2,68	35	1,44	18
Støtte til infrastrukturer	0,37	12	1,34	68	0,23	23	0,01	2	1,95	105	0,14	13	0,14	13
INTERNATIONAL ROLLE	32,28	297	38,38	387	5,11	69	29,68	207	105,46	960	32,16	266	21,07	135
Lande i førtiltrædelsesfasen	0,00	0	0,00	0	0,00	0	20,05	49	20,05	49	12,93	30	12,93	30
NIS og CØEL, ikke i tiltrædelsesfasen	8,97	100	16,26	206	2,37	40	2,19	17	29,79	363	8,74	128	4,34	50
Partnerlande i Middelhavsområdet	6,41	51	4,08	32	0,71	10	1,63	37	12,82	130	2,92	35	1,05	20
Udviklingslande	16,90	146	18,05	149	2,04	19	2,69	40	39,68	354	7,32	67	2,51	29
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,42	4	0,42	4	0,22	3	0,22	3
Stipendier til udviklingslande	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,17	24	0,17	24	0,02	2	0,02	2
Stipendier til forskere fra EU		0		0		0	2,04	34	2,04	34	0,00	1	0,00	1
Koordination		0		0		0	0,49	2	0,49	2	0,00	0	0,00	0

	MODTAGERTYPER										heraf SMV			
	Højere udd.inst.		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT		Alle SMV		SMV-sektor virksomheder	
	Støtte	Deltagelse r	Støtte	Deltagelse r	Støtte	Deltagelse r	Støtte	Deltagelse r	Støtte	Deltagelse r	Støtte	Deltagelse r	Støtte	Deltagelse r
INNOVATION - SMV	11,11	103	14,73	117	29,83	443	38,88	331	94,55	994	33,64	380	28,47	343
Fremme af innovation	2,99	21	4,23	30	6,27	48	3,41	45	16,91	144	8,17	79	7,79	77
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	5,50	48	8,17	58	1,75	9	33,14	247	48,56	362	18,35	114	13,56	79
Økonomisk og teknologisk information	2,62	34	2,33	29	21,81	386	2,33	39	29,08	488	7,12	187	7,12	187
MENNESKELIGE POTENTIALE	260,71	2.217	174,58	1.309	23,16	274	9,29	91	467,74	3.891	56,73	409	49,26	365
Uddannelsesnet for forskere	139,02	846	71,55	430	5,24	46	2,86	17	218,66	1.339	28,56	181	28,56	181
Marie Curie-stipendier	74,18	865	43,07	422	9,62	49	4,82	32	131,68	1.368	4,03	18	3,69	16
Adgang til forskningsinfrastrukturer	16,97	95	43,24	169	1,23	21	0,81	28	62,24	313	12,36	54	9,00	47
Samfundsøkonomisk forskning	21,21	180	9,06	99	0,94	21	0,34	3	31,54	303	8,35	86	4,58	51
Offentlighedens forståelse	1,63	28	0,99	25	0,77	28	0,01	1	3,40	82	1,58	31	1,58	31
Støtte til VITEK-politikker	1,02	34	1,21	30	1,03	23	0,12	3	3,38	90	1,37	26	1,37	26
Fremme af VITEK	6,68	169	5,46	134	4,33	86	0,34	7	16,82	396	0,48	13	0,48	13
I ALT	1.258,16	7512	1221,63	7132	1.268,47	7.137	136,06	1.239	3.884,32	23.020	812,20	5.597	685,20	4.674

TABEL 3B:FORDELING AF INDGÅEDE KONTRAKTER PR. MODTAGERTYPE (I %)

	MODTAGERTYPER								heraf SMV					
	Højere udd.inst.		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet ²⁸		I ALT		Alle SMV		SMV-sektor virksomheder	
	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser
LIVSKVALITET	45,81%	39,61%	40,34%	36,17%	8,57%	12,73%	5,27%	11,49%	100,00%	100,00%	12,78%	20,01%	8,60%	15,36%
Fødevarer, ernæring og sundhed	38,66%	29,66%	41,23%	35,40%	8,33%	15,06%	11,78%	19,88%	100,00%	100,00%	17,05%	29,97%	10,16%	23,60%
Bekæmpelse af infektionssygdomme	43,18%	42,34%	38,25%	33,58%	12,52%	11,86%	6,05%	12,23%	100,00%	100,00%	10,52%	13,50%	6,25%	7,48%
Cellefabrikken	49,77%	43,26%	37,29%	35,25%	10,08%	14,19%	2,86%	7,30%	100,00%	100,00%	13,73%	19,66%	11,09%	16,71%
Miljø og sundhed	44,55%	40,78%	46,77%	44,34%	7,09%	8,09%	1,59%	6,80%	100,00%	100,00%	9,99%	13,27%	5,15%	8,74%
Bæredygtig forvaltning af landbrug, fiskeri og skovbrug	42,20%	31,05%	45,85%	39,73%	8,98%	17,16%	2,98%	12,05%	100,00%	100,00%	20,58%	31,34%	14,74%	25,55%
Befolkningens aldring og handicap	59,81%	53,21%	31,01%	31,07%	6,70%	10,00%	2,48%	5,71%	100,00%	100,00%	4,88%	9,64%	3,22%	7,14%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	48,53%	48,00%	40,14%	34,41%	6,03%	8,69%	5,30%	8,91%	100,00%	100,00%	7,70%	10,24%	4,73%	6,90%
Støtte til infrastrukturer	35,20%	33,71%	31,57%	29,21%	4,50%	3,37%	28,72%	33,71%	100,00%	100,00%	6,90%	13,48%	3,92%	8,99%
INFORMATIONSSAMFUNDET	22,55%	25,23%	14,47%	14,12%	62,97%	60,65%	0%	0%	100,00%	100,00%	33,99%	29,18%	33,29%	27,75%
Systemer og tjenester for borgerne	15,88%	12,62%	13,11%	11,25%	71,00%	76,13%	0%	0%	100,00%	100,00%	42,09%	41,43%	40,68%	38,41%
Nye arbejdsmetoder og ehandel	16,59%	14,01%	10,44%	9,34%	72,97%	76,65%	0%	0%	100,00%	100,00%	43,50%	47,15%	41,96%	45,56%
Multimedieindhold og -værktøjer	36,54%	36,20%	18,70%	14,99%	44,76%	48,81%	0%	0%	100,00%	100,00%	22,83%	22,67%	21,77%	20,48%
Vigtige teknologier og infrastrukturer	18,56%	21,24%	17,30%	14,44%	64,15%	64,32%	0%	0%	100,00%	100,00%	19,30%	23,03%	19,13%	22,67%
Fællestemaer for hele programmet	29,11%	35,09%	14,87%	12,66%	56,01%	52,24%	0%	0%	100,00%	100,00%	21,01%	18,21%	20,28%	16,89%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	61,78%	63,73%	22,73%	22,18%	15,49%	14,08%	0%	0%	100,00%	100,00%	6,32%	4,58%	6,32%	4,58%
Støtte til infrastrukturer	8,75%	29,55%	7,95%	23,74%	83,30%	46,72%	0%	0%	100,00%	100,00%	68,31%	16,92%	68,25%	16,41%
BÆREDYGTIG VÆKST	19,86%	18,70%	25,89%	26,05%	53,19%	53,85%	1,06%	1,41%	100,00%	100,00%	20,60%	32,68%	18,31%	30,07%
Innovative produkter, processer og organisation	22,26%	15,71%	26,36%	20,09%	50,93%	63,47%	0,44%	0,73%	100,00%	100,00%	36,31%	50,59%	33,07%	48,22%
Bæredygtig mobilitet og intermodalitet	16,47%	16,28%	28,89%	28,50%	46,11%	47,07%	8,54%	8,14%	100,00%	100,00%	8,86%	8,65%	7,60%	7,38%
Land- og søtransportteknologier	23,49%	19,94%	28,04%	24,57%	48,16%	55,18%	0,31%	0,31%	100,00%	100,00%	16,22%	22,87%	14,48%	21,17%
Nye perspektiver for luftfarten	12,73%	21,87%	15,66%	25,20%	71,18%	52,00%	0,43%	0,93%	100,00%	100,00%	8,05%	17,87%	7,14%	15,47%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	26,05%	19,93%	36,37%	31,77%	37,18%	47,69%	0,41%	0,61%	100,00%	100,00%	29,30%	39,25%	25,39%	35,25%
Støtte til infrastrukturer	0%	0%	59,03%	55,00%	34,78%	40,00%	6,19%	5,00%	100,00%	100,00%	43,43%	20,00%	43,43%	20,00%

²⁸ Denne kategori omfatter deltagelser, som ikke har kunnet medtages under de første tre kategorier.

	MODTAGERTYPER										heraf SMV			
	Højere udd.inst.		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT		Alle SMV		SMV-sektor virksomheder	
	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser	Støtte	Del-tagelser
ENERGI OG MILJØ	38,57%	34,23%	39,80%	38,31%	21,10%	26,78%	0,53%	0,68%	100,00%	100,00%	24,56%	29,90%	16,39%	21,35%
MILJØ	46,42%	41,02%	42,13%	41,70%	11,00%	16,70%	0,45%	0,59%	100,00%	100,00%	24,62%	27,73%	13,62%	16,99%
Bæredygtig forvaltning og vandkvalitet	51,21%	43,85%	36,13%	33,33%	11,80%	21,92%	0,87%	0,89%	100,00%	100,00%	20,98%	28,19%	13,78%	20,13%
Global forandring, klima og biodiversitet	45,66%	42,58%	46,91%	47,40%	6,95%	9,24%	0,48%	0,78%	100,00%	100,00%	21,35%	21,74%	8,88%	11,72%
Bæredygtig forvaltning af de marine økosystemer	48,85%	42,98%	47,09%	45,11%	4,06%	11,91%	0%	0%	100,00%	100,00%	27,98%	28,51%	14,96%	17,45%
Fremtidens by og kulturarven	39,10%	33,11%	32,31%	32,11%	28,54%	34,45%	0,06%	0,33%	100,00%	100,00%	36,09%	37,12%	23,86%	25,75%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	38,46%	35,47%	41,80%	43,60%	19,19%	20,35%	0,54%	0,58%	100,00%	100,00%	32,10%	34,88%	24,51%	20,93%
Støtte til infrastrukturer	46,43%	44,09%	50,34%	50,39%	3,23%	5,51%	0%	0%	100,00%	100,00%	20,97%	29,13%	3,56%	11,02%
ENERGI	25,69%	22,54%	35,97%	32,46%	37,67%	44,15%	0,67%	0,84%	100,00%	100,00%	24,47%	33,64%	20,94%	28,85%
Renere energisystemer, herunder vedvarende energikilder	28,85%	25,76%	32,09%	29,48%	38,42%	43,89%	0,64%	0,87%	100,00%	100,00%	21,79%	33,19%	18,64%	28,60%
Økonomisk, effektiv energi	23,45%	20,70%	38,51%	33,94%	37,34%	44,60%	0,70%	0,76%	100,00%	100,00%	25,61%	33,03%	22,31%	29,38%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	23,81%	18,92%	44,90%	37,84%	30,61%	41,89%	0,34%	1,35%	100,00%	100,00%	51,36%	41,89%	30,95%	25,68%
NUKLEAR ENERGI	11,99%	16,57%	55,17%	62,08%	32,44%	20,44%	0,40%	0,91%	100,00%	100,00%	5,76%	12,39%	3,41%	7,83%
Kontrolleret termonuklear fusion	5,71%	11,21%	49,16%	72,41%	45,13%	16,38%	0%	0%	100,00%	100,00%	0,41%	0,86%	0,41%	0,86%
Nuklear fusion	16,16%	14,15%	67,00%	60,00%	15,50%	24,76%	1,34%	1,09%	100,00%	100,00%	15,01%	15,37%	8,69%	9,52%
FTU-aktiviteter af generisk karakter	34,77%	31,15%	55,83%	57,38%	9,28%	10,66%	0,12%	0,82%	100,00%	100,00%	10,57%	14,34%	5,66%	7,38%
Støtte til infrastrukturer	18,90%	11,43%	68,68%	64,76%	11,66%	21,90%	0,76%	1,90%	100,00%	100,00%	7,26%	12,38%	7,26%	12,38%
INTERNATIONAL ROLLE	30,61%	30,94%	36,39%	40,31%	4,85%	7,19%	28,15%	21,56%	100,00%	100,00%	30,49%	27,71%	19,98%	14,06%
Lande i førtiltrædelsesfasen	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	64,48%	61,22%	64,48%	61,22%
NIS og CØEL, ikke i tiltrædelsesfasen	30,11%	27,55%	54,58%	56,75%	7,95%	11,02%	7,36%	4,68%	100,00%	100,00%	29,35%	35,26%	14,56%	13,77%
Partnerlande i Middelhavsområdet	49,99%	39,23%	31,79%	24,62%	5,50%	7,69%	12,72%	28,46%	100,00%	100,00%	22,80%	26,92%	8,19%	15,38%
Udviklingslande	42,59%	41,24%	45,48%	42,09%	5,14%	5,37%	6,79%	11,30%	100,00%	100,00%	18,45%	18,93%	6,34%	8,19%
Vækstøkonomier og industrialiserede lande	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	52,60%	75,00%	52,60%	75,00%
Stipendier til udviklingslande	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	13,13%	8,33%	13,13%	8,33%
Stipendier til forskere fra EU	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,00%	2,94%	0,00%	2,94%
Koordination	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

	MODTAGERTYPER										heraf SMV			
	Højere udd.inst.		Forskningscentre (inkl. FFC)		Virksomhedssektor		Andet		I ALT		Samlet antal SMV		SMV-sektor virksomheder	
	Støtte	Del- tagelser	Støtte	Del- tagelser	Støtte	Del- tagelser	Støtte	Del- tagelser	Støtte	Del- tagelser	Støtte	Del- tagelser	Støtte	Del- tagelser
INNOVATION - SMV	11,76%	10,36%	15,57%	11,77%	31,55%	44,57%	41,12%	33,30%	100,00%	100,00%	35,58%	38,23%	30,11%	34,51%
Fremme af innovation	17,70%	14,58%	25,04%	20,83%	37,09%	33,33%	20,17%	31,25%	100,00%	100,00%	48,31%	54,86%	46,06%	53,47%
Fællesaktiviteter, innovation/SMV	11,33%	13,26%	16,82%	16,02%	3,60%	2,49%	68,25%	68,23%	100,00%	100,00%	37,79%	31,49%	27,93%	21,82%
Økonomisk og teknologisk information	9,00%	6,97%	8,00%	5,94%	75,00%	79,10%	8,00%	7,99%	100,00%	100,00%	24,49%	38,32%	24,49%	38,32%
MENNESKELIGE POTENTIALE	55,74%	56,98%	37,32%	33,64%	4,95%	7,04%	1,99%	2,34%	100,00%	100,00%	12,13%	10,51%	10,53%	9,38%
Uddannelsesnet for forskere	63,58%	63,18%	32,72%	32,11%	2,39%	3,44%	1,31%	1,27%	100,00%	100,00%	13,06%	13,52%	13,06%	13,52%
Marie Curie-stipendier	56,33%	63,23%	32,70%	30,85%	7,31%	3,58%	3,66%	2,34%	100,00%	100,00%	3,06%	1,32%	2,81%	1,17%
Adgang til forskningsinfrastrukturer	27,26%	30,35%	69,47%	53,99%	1,97%	6,71%	1,30%	8,95%	100,00%	100,00%	19,85%	17,25%	14,45%	15,02%
Samfundsøkonomisk forskning	67,24%	59,41%	28,73%	32,67%	2,96%	6,93%	1,07%	0,99%	100,00%	100,00%	26,48%	28,38%	14,52%	16,83%
Offentlighedens forståelse	48,05%	34,15%	29,11%	30,49%	22,59%	34,15%	0,25%	1,22%	100,00%	100,00%	46,57%	37,80%	46,57%	37,80%
Støtte til VITEK-politikker	30,11%	37,78%	35,65%	33,33%	30,60%	25,56%	3,64%	3,33%	100,00%	100,00%	40,54%	28,89%	40,54%	28,89%
Fremme af VITEK	39,73%	42,68%	32,48%	33,84%	25,75%	21,72%	2,03%	1,77%	100,00%	100,00%	2,84%	3,28%	2,84%	3,28%
I ALT	32,39%	32,63%	31,45%	30,98%	32,66%	31,00%	3,50%	5,38%	100,00%	100,00%	20,91%	24,31%	17,64%	20,30%

TABEL 4 - FORDELING AF INDKOMNE FORSLAG PR. LAND

	DEN EUROPÆISKE UNION															
	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt
Livskvalitet	652	631	1655	510	1123	1423	376	1377	16	1078	389	380	440	740	1975	12765
Informations-samfundet	526	229	1420	824	933	1070	248	1238	60	494	361	276	295	405	1301	9680
Bæredygtig vækst	479	254	1414	417	780	1129	207	1056	24	650	304	332	271	451	1256	9024
Energi-miljø	318	388	1145	520	732	779	122	846	17	618	297	305	240	422	1035	7784
- heraf miljø	226	270	823	380	548	610	92	667	10	453	215	218	190	313	801	5816
- heraf energi	92	118	322	140	184	169	30	179	7	165	82	87	50	109	234	1968
Nuklear energi	7	0	8	2	1	5	0	1	0	1	2	0	1	0	5	33
- heraf fission	5	0	7	1	1	2	0	0	0	1	1	0	1	0	2	21
- heraf fusion	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
International rolle	105	48	166	37	130	183	11	120	4	127	45	73	31	50	243	1373
Innovation - SMV	47	24	113	32	77	75	25	84	15	41	44	30	28	44	91	770
Menneskeligt potentiale	102	67	408	96	230	488	42	229	30	170	94	52	29	96	615	2748
I ALT	2237	1641	6331	2441	4006	5155	1031	4953	167	3180	1536	1450	1335	2208	6525	44196

	KANDIDATLANDE OG ASSOCIEREDE LANDE																		
	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt
Livskvalitet	64	25	192	64	235	50	54	3	59	265	68	86	10	74	1	381	405	270	2306
Informations-samfundet	97	90	142	38	119	37	34	6	186	86	56	64	21	14	4	150	305	178	1627
Bæredygtig vækst	34	14	160	9	105	18	13	2	176	77	55	73	5	12	10	198	226	124	1311
Energi-miljø	71	35	131	61	126	21	29	6	218	88	64	70	24	34	5	280	238	99	1600
- heraf miljø	52	27	110	48	104	20	23	6	186	66	58	60	17	34	2	241	175	88	1317
- heraf energi	19	8	21	13	22	1	6	0	32	22	6	10	7	0	3	39	63	11	283
Nuklear energi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2
- heraf fission	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- heraf fusion	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
International rolle	12	3	8	4	16	3	4	7	39	2	8	7	11	1	0	27	18	12	182
Innovation - SMV	7	4	23	16	25	7	8	1	33	24	11	13	0	5	0	15	4	0	200
Menneskeligt potentiale	6	1	25	8	16	7	3		25	9	14	5	1	6	0	36	46	38	246
I ALT	291	172	681	200	644	143	146	25	943	345	295	300	72	146	20	1087	1243	726	7479

TABEL 5A - FORDELING AF INDGÅEDE KONTRAKTER PR. LAND - DELTAGELSER PR. SÆRPROGRAM

	DEN EUROPÆISKE UNION															I alt
	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	
Livskvalitet	179	178	611	95	302	529	89	392	1	363	67	79	144	239	744	4012
Informations-samfundet	169	66	610	283	352	469	63	474	15	180	108	77	100	114	509	3589
Bæredygtig vækst	147	79	755	129	262	595	57	435	5	259	98	75	108	199	553	3756
Energi-miljø	107	120	448	133	206	438	44	281	4	230	79	70	82	119	460	2821
- heraf miljø	54	64	268	81	130	298	31	186	2	130	55	42	53	78	285	1757
- heraf energi	53	56	180	52	76	140	13	95	2	100	24	28	29	41	175	1064
Nuklear energi	110	23	225	15	105	175	13	89	4	55	24	11	60	76	155	1137
- heraf fission	85	10	116	8	69	125	1	32	0	28	8	2	38	43	79	644
- heraf fusion	11	5	49	4	12	18	4	30	3	7	8	8	10	8	11	188
International rolle	21	16	60	20	32	53	4	45	0	28	10	12	13	4	75	393
Innovation - SMV	40	22	96	53	114	104	8	147	4	47	22	45	18	33	79	832
Menneskeligt potentiale	128	101	517	114	280	650	81	362	2	274	79	62	49	124	753	3576
I ALT	901	605	3322	842	1650	3013	359	2225	35	1436	487	431	574	908	3328	20116

	KANDIDATLANDE OG ASSOCIEREDE LANDE																			I alt
	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL		
Livskvalitet	11	0	40	12	31	6	5	0	44	2	14	10	1	14	0	88	110	69	457	
Informations-samfundet	23	11	32	13	18	8	5	1	29	11	10	16	2	6	0	60	112	47	404	
Bæredygtig vækst	1	2	25	0	17	4	4	0	32	10	11	15	0	4	1	61	64	21	272	
Energi-miljø	4	4	29	7	26	0	2	0	27	8	7	15	3	6	2	134	89	23	386	
- heraf miljø	3	4	22	5	20	0	2	0	20	6	3	7	3	6	1	87	62	16	267	
- heraf energi	1	0	7	2	6	0	0	0	7	2	4	8	0	0	1	47	27	7	119	
Nuklear energi	3	0	30	0	21	5	0	0	5	10	10	8	0	0	0	9	53	0	154	
- heraf fission	0	0	20	0	9	0	0	0	3	0	4	4	0	0	0	3	36	0	79	
- heraf fusion	2	0	5	0	7	5	0	0	0	8	4	2	0	0	0	0	11	0	44	
International rolle	7	8	6	3	10	4	2	2	14	10	4	2	10	0	0	14	9	8	113	
Innovation - SMV	7	8	17	8	15	11	10	0	13	8	10	8	0	12	0	10	4	21	162	
Menneskeligt potentiale	7	1	21	7	29	6	1	1	44	6	5	10	0	2	0	47	63	50	300	
I ALT	63	34	200	50	167	44	29	4	208	65	67	88	16	44	3	423	504	239	2248	

TABEL 5B - FORDELING AF INDGÅEDE KONTRAKTER PR. LAND - DELTAGELSER PR. AKTIONSTYPE OG PR. MODTAGERTYPE

Antal deltagelser pr. aktionstype	DEN EUROPÆISKE UNION															
	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt
Aktioner med omkostningsdeling	589	454	2427	626	1151	2035	255	1540	26	998	352	293	454	701	2190	14107
- heraf F&U-projekter	524	388	2181	554	982	1869	212	1344	25	858	324	240	425	648	1938	12512
- heraf demonstrationsprojekter	9	40	60	25	40	41	10	50	0	29	4	12	9	20	55	413
- heraf kombinerede projekter	5	8	32	9	16	18	7	27	0	5	1	3	3	11	21	173
- heraf støtte til infrastruktur	1	0	14	1	6	10	1	4	0	6	1	0	1	3	12	60
- heraf samarbejdsforskning	14	5	40	18	39	39	6	43	0	31	7	10	4	8	45	309
- heraf sonderingspræmier	36	13	100	19	68	58	19	72	1	69	15	28	12	11	119	640
Stipendier	54	51	168	46	132	273	43	104	0	139	20	15	14	46	468	1573
Støtte til netværk	125	78	423	93	163	360	44	261	2	181	57	55	54	108	428	2432
Samordnede aktioner	24	11	30	9	21	47	6	23	0	28	7	10	18	16	59	309
Ledsageforanstaltninger	133	56	365	108	246	349	26	352	8	131	51	80	49	63	259	2292
I alt	925	650	3413	882	1713	3064	374	2280	36	1477	487	453	589	934	3404	20116

Antal deltagelser pr. modtagertype	BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt
Højere udd.inst.	342	179	954	257	514	584	193	621	0	500	164	131	189	370	1628	6626
Forskningscentre (inkl. FFC)	207	225	1085	231	447	1293	59	721	10	482	141	114	197	242	615	6069
Virksomhedssektor	275	161	1111	292	560	966	82	695	22	343	148	124	162	250	915	6106
Andet ²⁹	77	40	172	62	129	170	25	188	3	111	34	62	26	46	170	1315
I alt	901	605	3322	842	1650	3013	359	2225	35	1436	487	431	574	908	3328	20116

²⁹ Denne kategori omfatter deltagelser, som ikke har kunnet medtages under de første tre kategorier.

Antal deltagelser pr. aktionstype	KANDIDATLANDE OG ASSOCIEREDE LANDE																		
	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt
Aktioner med omkostningsdeling	30	16	128	30	102	17	8	1	126	37	39	56	12	33	3	325	376	159	1498
- heraf F&U-projekter	27	16	116	21	94	13	8	1	121	37	38	49	12	24	3	303	364	144	1391
- heraf demonstrationsprojekter	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	5	0	9
- heraf kombinerede projekter	0	0	0	8	0	2	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1	6	1	23
- heraf støtte til infrastruktur	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	6
- heraf samarbejdsforskning	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	3	0	4	0	9	1	1	25
- heraf sonderingspræmier	0	0	10	0	5	2	0	0	5	0	0	3	0	0	0	8	0	11	44
Stipendier	0	0	4	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	14	10	9	39
Støtte til netværk	7	1	19	5	29	7	5	1	40	10	9	9	1	2	0	50	75	34	301
Samordnede aktioner	0	1	6	1	4	1	1	1	4	1	2	3	2	1	0	7	7	6	48
Ledsageforanstaltninger	26	16	43	14	32	18	15	1	37	17	17	20	1	8	0	27	36	34	362
I alt	63	34	200	50	167	44	29	4	208	65	67	88	16	44	3	423	504	239	2248
Antal deltagelser pr. modtagertype	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL	I alt
Højere udd.inst.	13	6	32	19	24	3	6	0	80	13	13	24	9	17	0	114	220	93	686
Forskningscentre (inkl. FFC)	23	4	85	8	76	18	6	0	68	28	27	32	5	9	0	138	155	62	744
Virksomhedssektor	16	12	53	12	38	8	4	2	31	12	17	23	1	11	3	154	119	57	573
Andet	11	12	30	11	29	15	13	2	29	12	10	9	1	7	0	17	10	27	245
I alt	63	34	200	50	167	44	29	4	208	65	67	88	16	44	3	423	504	239	2248

TABEL 6: SAMARBEJDSFORBINDELSER MELLEM LANDENE I DE INDGÅEDE KONTRAKTER

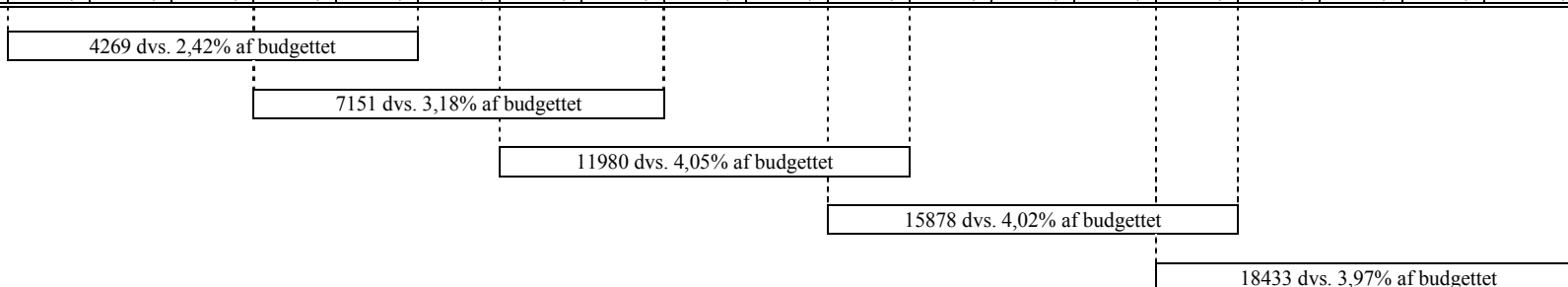
		Den Europæiske Union															Associerede lande og kandidatlande															I alt						
		BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS		LI	NO	CH	IL		
Den Europæiske Union	BE	328	188	885	188	409	790	78	522	33	419	112	104	305	408	746	5515	11	8	105	9	51	3	4	3	61	27	23	30	2	8	0	111	191	37	6199	BE	
	DK	188	235	542	116	327	384	89	374	14	372	92	88	180	317	692	4010	8	2	43	20	45	9	5	1	58	17	24	24	1	12	1	127	102	36	4545	DK	
	DE	885	542	2126	516	1352	2162	181	1617	162	1235	596	478	1020	1415	2448	16735	80	22	290	33	190	28	20	0	197	54	84	90	9	32	1	343	663	204	19075	DE	
	EL	188	116	516	524	329	667	63	501	29	251	114	100	125	211	555	4289	49	36	77	9	31	4	11	2	59	33	24	35	33	5	1	125	169	75	5067	EL	
	ES	409	327	1352	329	929	1341	115	928	64	488	210	319	551	654	1480	9496	68	7	89	18	55	7	8	0	66	30	36	36	18	25	2	166	260	93	10480	ES	
	FR	790	384	2162	667	1341	2022	185	1461	74	836	317	427	534	825	2259	14284	37	19	143	24	112	13	19	1	157	42	37	60	53	41	3	351	629	153	16178	FR	
	IE	78	89	181	63	115	185	81	119	12	122	37	43	74	103	314	1616	4	3	22	7	17	4	5	0	24	10	10	10	2	4	0	48	48	10	1844	IE	
	IT	522	374	1617	501	928	1461	119	1502	40	689	253	264	424	777	1554	11025	36	14	136	17	68	4	6	2	105	45	35	43	29	14	3	212	391	140	12325	IT	
	LU	33	14	162	29	64	74	12	40	5	24	29	20	65	89	66	726	6	3	7	3	7	4	3	0	5	6	4	4	0	2	0	4	6	6	796	LU	
	NL	419	372	1235	251	488	836	122	689	24	595	207	178	279	494	1161	7350	27	4	101	34	74	7	3	0	87	21	32	41	4	15	2	187	261	89	8339	NL	
	AT	112	92	596	114	210	317	37	253	29	207	183	87	162	231	350	2980	23	3	47	17	53	4	2	0	33	37	31	30	3	10	4	94	129	13	3513	AT	
	PT	104	88	478	100	319	427	43	264	20	178	87	160	151	246	398	3063	11	4	42	5	25	4	4	0	24	15	14	12	6	7	2	50	69	29	3386	PT	
	FI	305	180	1020	125	551	534	74	424	65	279	162	151	225	756	884	5735	25	1	71	16	32	7	12	0	51	15	22	21	3	17	0	105	99	26	6258	FI	
	SV	408	317	1415	211	654	825	103	777	89	494	231	246	756	369	1213	8108	8	2	71	43	36	9	11	0	64	15	17	18	0	20	1	166	161	50	8800	SV	
UK	746	692	2448	555	1480	2259	314	1554	66	1161	350	398	884	1213	1850	15970	55	15	190	34	109	23	14	0	166	54	58	77	24	31	4	514	492	183	18013	UK		
I alt	5515	4010	16735	4289	9496	14284	1616	11025	726	7350	2980	3063	5735	8108	15970	61018	448	143	1434	289	905	130	127	9	1157	421	451	531	187	243	24	2603	3670	1144	74934	I alt		
Associerede lande og kandidatlande	BG	11	8	80	49	68	37	4	36	6	27	23	11	25	8	55	448	24	4	18	2	13	3	3	0	9	28	15	11	3	1	0	7	14	6	609	BG	
	CY	8	2	22	36	7	19	3	14	3	4	3	4	1	2	15	143	4	4	3	2	4	2	3	2	3	5	2	5	1	2	0	5	4	15	209	CY	
	CZ	105	43	290	77	89	143	22	136	7	101	47	42	71	71	190	1434	18	3	90	11	31	5	4	0	42	12	29	15	1	1	0	25	44	6	1771	CZ	
	EE	9	20	33	9	18	24	7	17	3	34	17	5	16	43	34	289	2	2	11	26	7	13	4	0	13	2	4	7	0	2	0	20	11	5	418	EE	
	HU	51	45	190	31	55	112	17	68	7	74	53	25	32	36	109	905	13	4	31	7	31	4	4	1	24	22	17	17	1	2	0	15	28	18	1144	HU	
	LV	3	9	28	4	7	13	4	4	4	7	4	4	7	9	23	130	3	2	5	13	4	3	6	0	6	4	3	4	0	4	0	1	5	7	200	LV	
	LT	4	5	20	11	8	19	5	6	3	3	2	4	12	11	14	127	3	3	4	4	4	6	4	1	9	5	3	3	2	1	0	5	4	4	192	LT	
	MT	3	1	0	2	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	9	0	2	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	18	MT
	PL	61	58	197	59	66	157	24	105	5	87	33	24	51	64	166	1157	9	3	42	13	24	6	9	1	56	11	15	14	2	3	0	46	31	14	1456	PL	
	RO	27	17	54	33	30	42	10	45	6	21	37	15	15	15	54	421	28	5	12	2	22	4	5	1	11	32	12	8	1	1	1	9	13	3	591	RO	
	SK	23	24	84	24	36	37	10	35	4	32	31	14	22	17	58	451	15	2	29	4	17	3	3	0	15	12	24	8	0	1	1	9	18	3	615	SK	
	SI	30	24	90	35	36	60	10	43	4	41	30	12	21	18	77	531	11	5	15	7	17	4	3	0	14	8	8	32	1	2	1	17	21	10	707	SI	
	TR	2	1	9	33	18	53	2	29	0	4	3	6	3	0	24	187	3	1	1	0	1	0	2	1	2	1	0	1	2	0	0	1	7	2	212	TR	
	IS	8	12	32	5	25	41	4	14	2	15	10	7	17	20	31	243	1	1	2	2	2	4	1	0	2	1	1	2	0	27	0	30	9	3	331	IS	
LI	0	1	1	1	2	3	0	3	0	2	4	2	0	1	4	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	2	0	31	LI	
NO	111	127	343	125	166	351	48	212	4	187	94	50	105	166	514	2603	7	3	26	20	15	1	5	0	46	9	9	17	1	30	1	217	70	16	3096	NO		
CH	191	102	663	169	260	629	48	391	6	261	129	69	99	161	492	3670	14	4	44	11	28	5	4	2	31	13	18	21	7	9	2	70	175	34	4162	CH		
IL	37	36	204	75	93	153	10	140	6	89	13	29	26	50	183	1144	6	15	6	5	18	7	4	0	14	3	3	10	2	3	0	16	34	72	1362	IL		
I alt	6199	4545	19075	5067	10480	16178	1844	12325	796	8339	3513	3386	6258	8800	18013	74934	609	206	1773	418	1144	200	192	18	1455	591	615	707	212	332	31	3097	4162	1362	76948	I alt		
		Den Europæiske Union															Associerede lande og kandidatlande															I alt						
		BE	DK	DE	EL	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SV	UK	I alt	BG	CY	CZ	EE	HY	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SI	TR	IS	LI	NO	CH	IL			

TABEL 7: FINANSIERING AF DET FEMTE RAMMEPROGRAM

	Beløb 1999-2002	Forpligtelser 2000
Livskvalitet og forvaltning af bioressourcer	2413	568,6
Et brugervenligt informationssamfund	3600	876,3
Konkurrence- og bæredygtig vækst	2705	652,1
Energi, miljø og bæredygtig udvikling	2125	485,4
<i>Miljø og bæredygtig udvikling</i>	<i>1083</i>	<i>250,6</i>
<i>Energi</i>	<i>1042</i>	<i>234,8</i>
Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle	475	115,7
Fremme af innovation og tilskyndelse til små og mellemstore virksomheders deltagelse	363	99,9
Udvikling af det menneskelige forskningspotentiale og den samfundsøkonomiske videnbase	1280	309,1
Direkte aktioner (FFC)	739	187,5
Femte EF-rammeprogram, i alt	13700	3294,7
Kontrolleret termonuklear fusion	788	181,8
Nuklear fission	191	84,8
Direkte aktioner (FFC)	281	72,5
Femte Euratom-rammeprogram, i alt	1260	339,1
I ALT, femte EF- og EURATOM-rammeprogram	14960	3633,7

TABEL 8A: FORPLIGTELSE FOR EU-FORSKNINGEN I PERIODEN 1984-2002 (LØBENDE PRISER)

ÅR	Opgørelse																			pr.
	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01 ³⁰	02 ³¹	
RP 1984-87	593,0	735,0	874,0	701,8	260,8	101,1	4,9													3270,6
RP 1987-91				188,1	810,6	1241,3	1596,9	1270,7	230,9	14,8	3,9	0,2								5357,4
RP 1990-94								296,0	2160,5	2079,5	2014,7	1,0								6551,7
RP 1994-98 ³²												2982,5	3153,5	3485,6	3499,3					13120,9
RP 1998-02															3325,1	3633,7	3920,0	4055,0		14933,8
FTU-programmer	593,0	735,0	874,0	889,9	1071,4	1342,4	1601,8	1566,7	2391,4	2094,3	2018,6	2983,7	3153,5	3485,6	3499,3	3325,1	3633,7	3920,0	4055,0	43234,4
APAS				49,4	56,6	69,8	113,1	168,8	308,4	440,2	571,8	2,1								1780,2
FTU+APAS	593,0	735,0	874,0	939,3	1128,0	1412,2	1714,9	1735,5	2699,8	2534,5	2590,4	2985,8	3153,5	3485,6	3499,3	3325,1	3633,7	3920,0	4055,0	45014,6
SPRINT							16,0	16,0	17,0											49,0
EFTA							17,5	17,5	17,5	17,5	17,5									87,5
80% af THERMIE							36,0	118,4	128,9	139,2	145,6									568,1
I alt forskning ³³	593,0	735,0	874,0	939,3	1128,0	1412,2	1784,4	1887,4	2863,2	2691,2	2753,5	2985,8	3153,5	3485,6	3499,3	3325,1	3633,7	3920,0	4055,0	45719,2

EF-BUDGET (løbende priser)	28905	29925	35842	38392	43080	42569	45057	56111	61232	67760	65929	75355	82125	85028	86523	91604	91667	94551	99551
FTU-programmer i % af budgettet	2,1	2,5	2,4	2,3	2,5	3,2	3,6	2,8	3,9	3,1	3,1	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,0	4,1	4,1
Forskning i alt i % af budgettet	2,1	2,5	2,4	2,4	2,6	3,3	4,0	3,4	4,7	4,0	4,2	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,0	4,1	4,1

³⁰ Budget for 2001

³¹ Skøn for 2002

³² Beløbene for RP 1994-1998 er de beløb, der blev vedtaget efter udvidelsen af EU

³³ FTU + THERMIE + EKSF + SPRINT + APAS

TABEL 8B: FORPLIGTELSE FOR EU-FORSKNINGEN I PERIODEN 1984-2002 (FASTE 2000-PRISER)

Opgørelse pr. 4.7.2001.

ÅR	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01 ³⁴	02 ³⁵	I ALT
RP 1984-87	986,7	1153,8	1326,3	1030,5	369,9	136,4	6,3													5009,9
RP 1987-91				276,2	1149,8	1675,2	2063,2	1561,1	274,2	17,3	4,5	0,2								7021,7
RP 1990-94								363,6	2565,9	2435,0	2315,7	1,1								7681,3
RP 1994-98 ³⁶												3385,4	3465,4	3727,9	3679,6					14258,3
RP 1998-02																3413,9	3633,7	3850,7	3906,6	14804,9
FTU-PROGRAMMER	986,7	1153,8	1326,3	1306,7	1519,7	1811,6	2069,5	1924,7	2840,1	2452,3	2320,2	3386,7	3465,4	3727,9	3679,6	3413,9	3633,7	3850,7	3906,6	48776,1
APAS				72,5	80,3	94,2	146,1	207,4	366,3	515,5	657,2	2,4								2141,9
FTU+APAS	986,7	1153,8	1326,3	1379,2	1600,0	1905,8	2215,6	2132,1	3206,4	2967,8	2977,4	3389,1	3465,4	3727,9	3679,6	3413,9	3633,7	3850,7	3906,6	50918,0
SPRINT							20,7	19,7	20,2											60,6
EFTA							22,6	21,5	20,8	20,5	20,1									105,5
80% af THERMIE							46,5	145,5	153,1	163,0	167,4									675,5
Forskning i alt ³⁷	986,7	1153,8	1326,3	1379,2	1600,0	1905,8	2305,4	2318,8	3400,5	3151,3	3164,9	3389,1	3465,4	3727,9	3679,6	3413,9	3633,7	3850,7	3906,6	51759,6

6446 dvs. 2,41% af budgettet

9509 dvs. 3,15% af budgettet

14341 dvs. 4,04% af budgettet

17427 dvs. 4,02% af budgettet

18485 dvs. 3,97% af budgettet

EF-BUDGET (2000-priser)	48095	46978	54388	56376	61106	57448	58213	68932	72722	79344	75780	85533	90247	90939	90981	94049	91667	92879	95907
FTU-programmer i % af budget	2,1	2,5	2,4	2,3	2,5	3,2	3,6	2,8	3,9	3,1	3,1	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,0	4,1	4,1
Forskning i alt i % af budgettet	2,1	2,5	2,4	2,4	2,6	3,3	4,0	3,4	4,7	4,0	4,2	4,0	3,8	4,1	4,0	3,6	4,0	4,1	4,1
Deflationsfaktorer ³⁸	0,601	0,637	0,659	0,681	0,705	0,741	0,774	0,814	0,842	0,854	0,87	0,881	0,91	0,935	0,951	0,974	1,000	1,018	1,038
Årlig inflation %		6,0	3,5	3,3	3,6	5,1	4,5	5,2	3,5	1,4	1,9	1,3	3,3	2,7	1,7	2,4	2,7	1,8	2,0

³⁴ Budget for 2001

³⁵ Skøn for 2002

³⁶ Beløbene for RP 1994-1998 er det beløb, der blev vedtaget efter udvidelsen af EU

³⁷ FTU + THERMIE + EKSF + SPRINT + APAS

³⁸ I de deflatorer, der er anvendt efter 1995, er der taget hensyn til Unionens overgang fra 12 til 15 medlemsstater (KOM(96)65).

TABEL 9: ANVENDTE LANDEKODER

Den Europæiske Union	
BE	Belgien
DK	Danmark
DE	Tyskland
EL	Grækenland
ES	Spanien
FR	Frankrig
IE	Irland
IT	Italien
LU	Luxembourg
NL	Nederlandene
AT	Østrig
PT	Portugal
FI	Finland
SV	Sverige
UK	Det Forenede Kongerige
Kandidatlande og associerede lande	
BG	Bulgarien
CY	Cypern
CZ	Den Tjekkiske Republik
EE	Estland
HU	Ungarn
LV	Letland
LT	Litauen
MT	Malta
PL	Polen
RO	Rumænien
SK	Slovakiet
SI	Slovenien
TR	Tyrkiet
IS	Island
LI	Liechtenstein
NO	Norge
CH	Schweiz
IL	Israel

BILAG II: Væsentligste dokumenter om Fællesskabets forskningsaktiviteter

KOM(2000) 6 af 18. januar 2000:

Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: *"Mod et europæisk forskningsrum"*

KOM(2000) 567 af 20. september 2000:

Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet: *"Innovation i en videnbaseret økonomi"*

KOM(2000) 612 af 4. oktober 2000:

Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: *"Realisering af det europæiske forskningsrum: retningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)"*

KOM(2001) 94 af 21. februar 2001:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs flerårige rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006) som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum.

Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Atomenergifællesskabs flerårige rammeprogram for forskning og uddannelse (2002-2006) som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum.

KOM(2001) 279 af 30. maj 2001:

Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammer til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs flerårige rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006).

Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammer til gennemførelse af Det Europæiske Atomenergifællesskabs flerårige rammeprogram for forskning og demonstration (2002-2006).

KOM(2001) 282 af 30. maj 2001:

Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet: Rammeprogrammet og det europæiske forskningsrum: iværksættelse af artikel 169 og etablering af netsamarbejde mellem de nationale forskningsprogrammer

KOM(2001) 331 af 20. juni 2001:

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: En mobilitetsstrategi for det europæiske forskningsrum

KOM(2001) 346 af 25. juni 2001:

Kommissionens meddelelse: *Det europæiske forskningsrums internationale dimension*

KOM(2001) 549 af 3 oktober 2001

Kommissionens meddelelse: *Det europæiske forskningsrums regionale dimension*

SEK(2000) 1973 af 14. november 2000:

Kommissionens arbejdsdokument: *Videnskab, samfund og borgere i Europa*

SEK(2001) 356 af 27. februar 2001:

Kommissionens arbejdsdokument: *Et europæisk forskningsrum for infrastruktur*

SEK(2001) 771 af 15. maj 2001:

Kommissionens arbejdsdokument om kvinder og videnskab - kønsdimensionen som løftestang for en reform af videnskaben

SEK(2001) 1002 af 20. juni 2001:

Kommissionens arbejdsdokument om en midtvejsevaluering af benchmarking i de nationale forskningspolitikker

KOM(2001) 500 af 10. september 2001:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om deltagelsesregler for virksomheder, forskningscentre og universiteter og regler for formidling af forskningsresultater gældende under gennemførelsen af Det Europæiske Fællesskabs rammeprogram 2002-2006.